

IZVEŠTAJ O UČINKU OPŠTINA REPUBLIKE KOSOVO

JANUAR – DECEMBAR 2022

Institucija:

Ministarstvo administracije lokalne samouprave

Nadgledanje:

Drin Haraçia, direktor Odeljenja za opštinski učinak i transparentnost, MALS

Opšti deo izradio:

Haxhi Krasniqi, V.D. rukovodioca Divizije za opštinski učinak

Posebni deo od:

Haxhi Krasniqi i Lazar Mitić

Prikupljanje podataka, obrada, verifikacija:

Haxhi Krasniqi, V.D. rukovodioca Divizije za opštinski učinak, MALS

Lazar Mitić, službenik za merenje i procenu učinka, MALS

Edina Ibishi, službenica za merenje i procenu učinka, MALS

Shqiponja Vokshi, DEMOS

Blerta Sejdiu, mlađa konsultantkinja/DEMOS

Edita Azemi, pripravnica/DEMOS

Sadržaj

UVOD	4
PRAVNI OSNOV ZA IZVEŠTAJ O UČINKU	4
SVRHA	5
METODOLOGIJA	5
Poglavlje I	6
I. Učinak opština 2022 – Opšti deo	6
1. OPŠTI PREGLED MERENJA OPŠTINSKOG UČINKA	6
2. TRENDOMI UČINKA OPŠTINA TOKOM GODINA	6
REZULTATI 2022	7
Poglavlje II	12
II. Posebni deo - Učinak opština 2022.	12
1. REZULTATI OPŠTINA PREMA OBLASTIMA I POKAZATELJIMA	12
Oblast 1: Javne administrativne usluge	12
Oblast 2 – Opštinska transparentnost	13
Oblast 3 – Opštinska odgovornost	14
Oblast 4 – Jednakost u zapošljavanju, socijalne i porodične usluge	16
Oblast 5 – Kultura, omladina i sport	17
Oblast 6 – Upravljanje nepogodama	18
Oblast 7 – Prostorno planiranje	19
Polje 8 – Javni prostori	20
Oblast 9 – Putna infrastruktura	22
Polje 10 – Javni prevoz	23
Oblast 11 – Javni parking	24
Oblast 12 – Pijaća voda	25
Oblast 13 – Kanalizacija	26
Oblast 14 – Upravljanje otpadom	27
Oblast 15 – Zaštita životne sredine	28
Oblast 16 – Rodna zastupljenost	29
Oblast 17 – Preduniverzitetsko obrazovanje	30
Oblast 18 – Primarna zdravstvena zaštita	32
Oblast 19 – Lokalni ekonomski razvoj	33
ZAKLJUČCI I PREPORUKE	35
PRILOG: PROCENAT POKAZATELJA PO OBLASTIMA	37

Uvod

Izveštaj o opštinskom učinku za 2022. godinu predstavlja rezultate rada opština u 19 oblasti nadležnosti koje su njima odgovornost, preko 111 pokazatelja od 119, koliko ukupno ima Sistem upravljanja opštinskim učinkom.

Procena primenljivih pokazatelja je urađena u koordinaciji sa opštinskim službenicima, sa kojima su obavljene opšte konsultacije pre procesa merenja, identifikujući moguće pokazatelje, a 9 njih je suspendovano.

Izveštavanje i procena podataka vrši se putem Elektronskog sistema uza pravljanje opštinskim učinkom. Svi opštinski službenici za izveštavanje, koordinatori učinka, gradonačelnici i službenici za procenu Ministarstva imali su pristup ovom sistemu. Pored izveštavanja, sistem je pružio i mogućnost prilaganja referentnih dokumenata za prijavljene podatke, kao i proces komunikacije između opština i Ministarstva, ostavljajući tragove u svakoj fazi procene podataka.

Ovaj izveštaj ima za cilj da odrazi dva glavna aspekta rada opština:

- 1) Način upravljanja opštinama na osnovu zakona na snazi, i
- 2) Pružanje usluga u smislu kvantiteta i kvaliteta, kada je to moguće.

Dostavljeni podaci služe da se sagledaju razvojni trendovi opština iz godine u godinu, tako da se nardeni prioriteti proširuju na podršku slabije organizovanih sektora. Pored toga, rezultati izveštaja služe kao sredstvo za samokontrolu rada opštinske administracije, za povećanje kapaciteta i refleksiju na odgovornost javnih službenika. Štaviše, izveštaj informiše građane o razumnim očekivanjima pružanja usluga od strane institucija i njihovih lokalnih izabranih zvaničnika.

Izveštaj donosi opšte zaključke o nivou postignuća opština i daje relevantne preporuke za unapređenje usluga na osnovu zakonskih pravila na snazi ili zahtevanih standarda upravljanja.

Za 2022. godinu izveštavale su 30 opština Republike Kosovo¹.

Pravni osnov za izveštaj o učinku

Merenje opštinskog učinka je već podignuto na nivo zakonske regulative. Skupština Republike Kosovo usvojila je Zakon br. 08/L-103 o Sistemu upravljanja učinkom opština i Šemi grantova zasnovanoj na učinku, objavljen u Službenom listu od 12.08.2022. U 2023, Administrativno uputstvo br. 01/2023 za upravljanje opštinskim učinkom i šemom grantova za opštinski učinak.

Prema članu 19. zakona, proces merenja učinka na redovnoj godišnjoj osnovi organizuje Ministarstvo administracije lokalne samouprave. U članu 19. Zakona o SUOU i GPK definisan je rok za prijavu opštinskih podataka u ESUOU.

Da budemo precizniji, „*Procedure i drugi rokovi za merenje učinka i ocenjivanje za grant su završeni u skladu sa zakonskim pravilima koja su definisana Administrativnim uputstvom*”.

Pozivajući se na Zakon br. 08/L-103, SUOU je izgrađen na osnovu osnovnih principa kao što su: zakonitost, transparentnost, supsidijarnost, meritum, objektivnost, nepristrasnost, jednakost i nediskriminacija.

Uputstvo definiše pravo nadzornog organa da traži informacije koje služe za merenje i procenu učinka opština. Uputstvom su definisane odgovorne organizacione strukture opština za izveštavanje u okviru SUOU.

¹ Podatke nisu prijavile opštine Uroševac, Štrpce, Novo Brdo, Južna Mitrovica, Zubin Poptok, Leposavić, Zvečane i Klokot.

Svrha

Merenje učinka ima za cilj da sistematski prati dešavanja i aktivnosti opština u okviru određenih pokazatelja. Svrha ovog merenja je da istakne oblasti u kojima je opštinskim službama potrebna podrška i unapređenje, kao i oblasti na koje treba da budu orijentisane kratkoročne, srednjoročne i dugoročne intervencije.

Dobijeni podaci pomažu opštinama da unaprede svoje planiranje i orijentišu svoje prioritete u potrebne sektore za naredne godine.

U stvari, merenje učinka ima za cilj da odgovori na pitanja:

- Na kom nivou su opštine imale učinak?
- Da li opštine ostvaruju svoje ciljeve?
- Da li su procesi upravljanja u skladu sa zakonom?
- Koje su neophodne radnje koje treba preduzeti u budućnosti?

Sistem takođe služi centralnim vlastima da planiraju i usmeravaju politike u sektorima koji su u potrebi, prema stvarnim procenama, jasnim kriterijumima, tako da se raspodela investicija vrši na pravičan i objektivna način. U ovom pravcu, svrha merenja takođe služi potrebama Granta opštinskog učinka, pošto se celokupni pokazatelji ovog granta opslužuju podacima izveštaja o opštinskom učinku.

Dakle, oba ova procesa, merenje učinka i dodela grantova za učinak, imaju za cilj da unaprede rad opštinske administracije uopšte, da povećaju nivo odgovornosti i polaganja računa, kao i da se odraze na bolje upravljanje i kvalitetnije usluge za građane.

Metodologija

Sistem upravljanja opštinskim učinkom (SUOU) gradi MALU u saradnji sa međunarodnim partnerima. MALS je definisalo i standardizovalo metodologiju za pripremu, prikupljanje, obradu, verifikaciju i izveštavanje podataka u SUOU.

Smernice za prikupljanje i izveštavanje podataka su obezbeđene kroz: obuku za opštinske koordinatore učinka i službenike za izveštavanje. U skladu sa tim, pripremljena su pisana uputstva koja detaljno objašnjavaju ceo scenario rada SUOU.

Proces merenja učinka prošao je kroz sledeće faze:

1. Funkcionalizacija elektronskog sistema za upravljanje podacima o učinku i održavanje obuka za sve opštinske službenike;
2. Otvaranje poziva za izveštavanje u opštinama;
3. Prijem podataka koje je izveštavala opština;
4. U roku za izveštavanje izvršena je preliminarne verifikacija podataka;
5. Rešavanje eventualnih promena u sistemu, nakon preliminarne verifikacije;
6. Verifikacija podataka uz neposredno učešće na terenu;
7. Redovna verifikacija prema uzorku od 11 pokazatelja;
8. Ekstrakcija i preliminarne komunikacija rezultata učinka u opštinama;
9. Završetak perioda za žalbe;
10. Finalizacija izveštaja.

Izveštavanje i dokumentovanje podataka za SUOU je urađeno u Elektronskom sistemu SUOU od strane opština, nakon instrukcija/obuka koje su organizovali MALS i DEMOS. Proces prikupljanja podataka, dokumentovanja i izveštavanja u okviru različitih opštinskih institucija koordinira opštinski koordinator učinka. Izveštavane podatke su ovlastili gradonačelnici.

Verifikacija podataka – osiguranje kvaliteta podataka i njihova verifikacija se vrši putem nekoliko metoda:

1. Dokumentovanje putem praćenja zvaničnih stranica;
2. Pregled službenih dokumenata priloženih obrascima popunjenim u elektronskom sistemu;
3. Pojašnjenja koja daju koordinatori u Elektronskom sistemu učinka;
4. Upoređivanje podataka sa drugim zvaničnim dokumentima javnih institucija;
5. Upoređivanje sa drugim zvaničnim izveštajima MALS-a;
6. Za određene podatke direktno su kontaktirani nadležni službenici u opštinama.

Poglavlje I

I. Učinak opština 2022 – Opšti deo

1. Opšti pregled merenja opštinskog učinka

Merenje učinka opština je redovan proces, koji sprovodi Ministarstvo administracije lokalne samouprave, u saradnji sa svim nadležnim strukturama u opštini, uključujući službenike za izveštavanje, koordinateure učinka i gradonačelnike, kao krajnje autorizatore podataka koje izveštavaju opštine.

Merenje je u okviru nadležnosti opština prema osnovnom i sektorskom zakonodavstvu. Zakon br. 03/L-040 o lokalnoj samoupravi utvrdio je taksativno ovlašćenja opština u mnogim oblastima lokalne samouprave, uključujući: javne usluge, lokalnu infrastrukturu, održavanje puteva i javnih prostora, javnu rasvetu, lokalni ekonomski razvoj, urbanističko i ruralno planiranje, korišćenje zemljišta i izgradnju, snabdevanje pijaćom vodom, kanalizacionu mrežu, zaštitu životne sredine, upravljanje otpadom, pružanje preduniverzitetskog obrazovanja, primarno zdravstvo, usluge socijalne zaštite, kulturne delatnosti, kao i mnoga druga pitanja izričito definisana zakonom.

Sistem upravljanja učinkom opština (SUOU) omogućava da dobijeni rezultati služe kao sredstvo za identifikaciju jakih i slabih aspekata lokalne samouprave, tako da se na osnovu dobijenih informacija mogu izgraditi strategije za unapređenje i održivi razvoj. Merenje 2022. godine sprovedeno je u 19 oblasti opštinskih nadležnosti, sa ukupno 111 pokazatelja. Elementi merenja učinka izražavaju skup prava i obaveza koje opštine ostvaruju u službi građana na osnovu zakonskih ovlašćenja². Upotrebljeni pokazatelji pružaju značajne informacije o nivou pruženih usluga. Dobijeni podaci daju važne indikacije za rukovodstvo opštine da proširi prioritete na manje razvijene sektore.

Čak i u 2022. godini, proces merenja opštinskog učinka se obavlja preko Elektronskog sistema upravljanja učinkom, u kome imaju pristup svi službenici izveštavanja opština i ministarstava. Digitalizacija ovog procesa omogućila je interaktivni oblik komunikacije, razjašnjavanje svih spornih podataka i povećanje nivoa dokumentacije. Istovremeno, sistem omogućava praćenje svih koraka procene i čuva sve relevantne dokumente na kojima se zasniva izveštavanje.

2. Trendovi učinka opština tokom godina

² Administrativno uputstvo br. 01/2023 za upravljanje opštinskim učinkom i šemu grantova za opštinski učinak

U 2022. godini, 30 opština je odgovorilo na zahtev za izveštavanje o učinku, dok 8 drugih opština nije izveštavalo podatke SUOU. Opština Klokot se nije izveštavala u zakonom predviđenom roku i izveštavala je samo 30% podataka. Rezultati pokazuju da se nivo postignuća opština tokom godina kreće od 57,06% do 59,25%, u 2022. godini.

Treba napomenuti da su se elementi merenja učinka menjali tokom godina, zbog uključivanja inovacija u okviru SUOU, odnosno dodavanja novih pokazatelja i podataka. Svrha proširenja oblasti i pokazatelja bila je da se izmeri što više mogućih usluga koje nude lokalne institucije. Ovo povećanje je takođe posledica činjenice da su opštine ojačale svoje kapacitete za korišćenje sistema učinka, povećavajući kvalitet izveštavanih podataka. Ukupne analize pokazuju da su neki pokazatelji već dostigli dobar standard rada, što svedoči o nivou regularnosti u okviru ciljnih rezultata. S druge strane, postoje određeni parametri za koje su opštine i dalje na niskom nivou razvoja, za koje pokazatelji merenja moraju biti prisutni u dugoročnom periodu.

Ispod su prikazani prosečni procenti od 2020. do 2022. godine, kako sledi:

Slika 1. Učinak opština prema godinama 2020-2022.

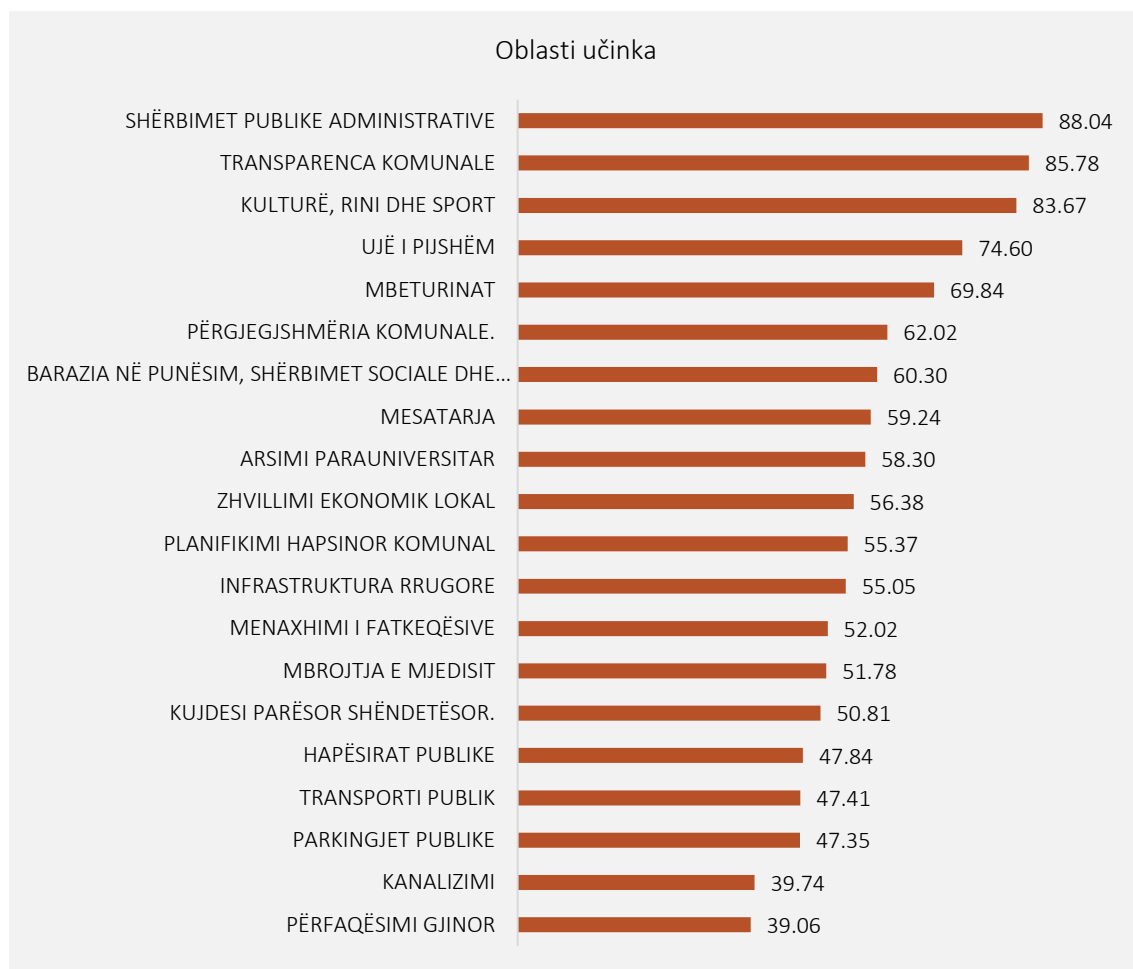
Rezultati 2022

Što se tiče podataka za 2022. godinu, ukupan učinak opština u 19 oblasti sa 111 pokazatelja merenja je 59,25%, što znači da su opštine pružile kvalitetnije usluge, za 3,17% u odnosu na 2021. godinu, dok u odnosu na 2020. godinu, iako postoji blagi porast učinka u 2022. od 2,19%.

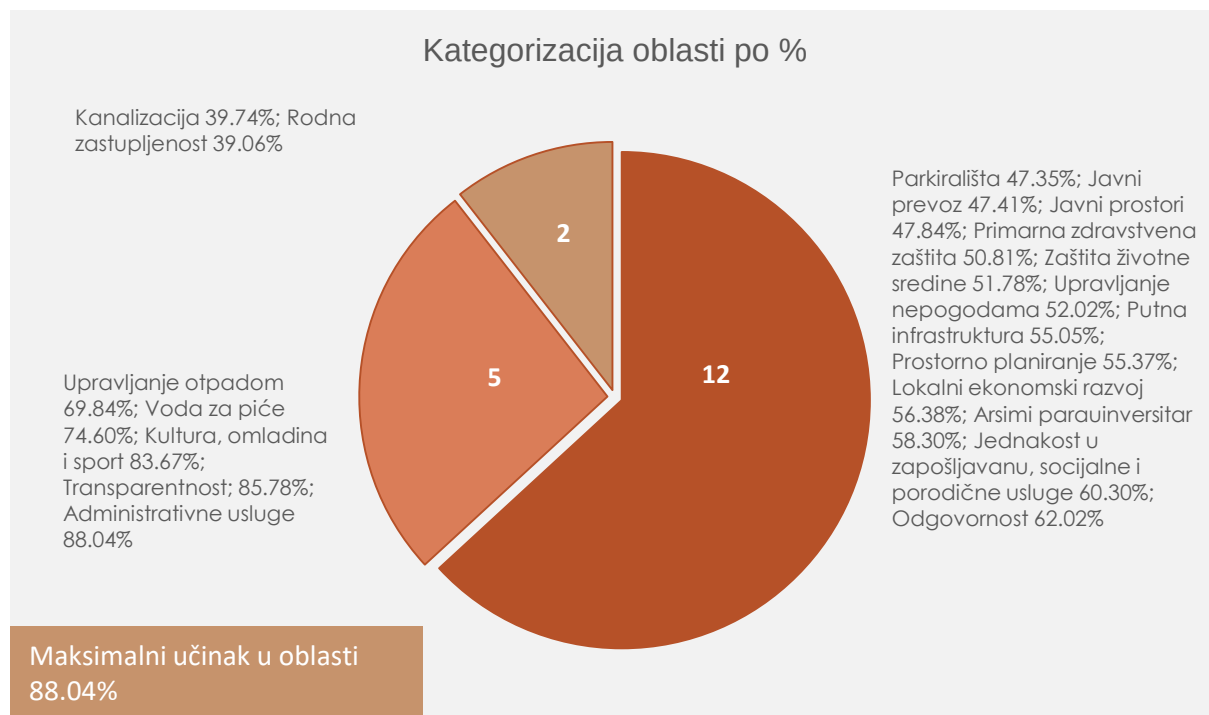
Ukupan prosek pokazuje da opštine treba da povećaju svoje napore da poboljšaju usluge i upravljanje. Posmatrano u procentima po oblastima, najveća potreba za povećanjem učinka izražena je u oblastima: jednaka rodna zastupljenost (39,06%), kanalizacija (39,74%), parkirališta (47,35%), javni prevoz (47,41%), javni prostori (47,84%), primarna zdravstvena zaštita (50,84%), zaštita životne sredine (51,78%), upravljanje nepogodama (52,02%), putna infrastruktura (55,05%), prostorno planiranje (55,37%), lokalni ekonomski razvoj (56,38%), ova oblast u odnosu na 2021. godinu, zabeležilo je povećanja vrednosti od 11,93% i imamo oblast preduniverzitetskog obrazovanja veoma blizu nacionalnog proseka sa (58,30%).

Na nivou iznad proseka zemlje su sledeće usluge: Javne administrativne usluge su na najvišem nivou od 88,04% na nivou zemlje, zatim oblast opštinske transparentnosti 85,78%, Kultura, omladina i sport su usluge koje su pružene na zadovoljavajući nivo što izraženo u procentima iznosi 83,67%, pijaća voda je rangirana na četvrtom nivou od 74,60%, takođe oblast upravljanja otpadom ima vrednost od 69,84%. Druge dve oblasti, opštinska odgovornost i jednakost u zapošljavanju i socijalnim uslugama su veoma blizu proseku zemlje u pogledu pružanja ovih usluga građanima, oblast opštinska odgovornost ima vrednost od 62,02%, a jednakost u zapošljavanju i socijalnim uslugama u vrednosti od 60,30%.

Ispod je slika sa postignutim % od 19 mernih oblasti:

Slika 2. Učinak po oblastima

Podela oblasti prema kategorijama i nivoima učinka, 19 oblasti upravljanja od opština smo podelili na tri nivoa. Prema gornjoj tabeli, postoji pet (5) oblasti rangiranih po procentima na visokom nivou učinka, administrativne usluge sa 88,04% i upravljanje otpadom sa 69,84%.

Slika 3. Kategorizacija oblasti prema nivou učinka

Usluge sa srednjim nivoom učinka su 12, počevši od opštinske odgovornosti sa 62,02% i javnih parkirališta sa 47,35%. Vredi napomenuti da su samo dve usluge na niskom nivou učinka na nivou zemlje. Iz ove rang-liste se vidi da nema promena od 2021. godine, jer su i 2021. godine bile rangirane isto po opštinskom učinku, samo se mala specifična promena primećuje prema procentima.

Elementi Sistema upravljanja učinkom opštine takođe pružaju informacije o procedurama i pravnim aspektima jedne javne usluge, zbog čega je kategorizacija oblasti prema nivou dostignuća napravljena uzimajući u obzir svrhu pokazatelja, sličnosti između njih, sadržaju i vrsti oblasti nadležnosti. Stoga, sledeće grupisanje oblasti uzima u obzir ove segmente:

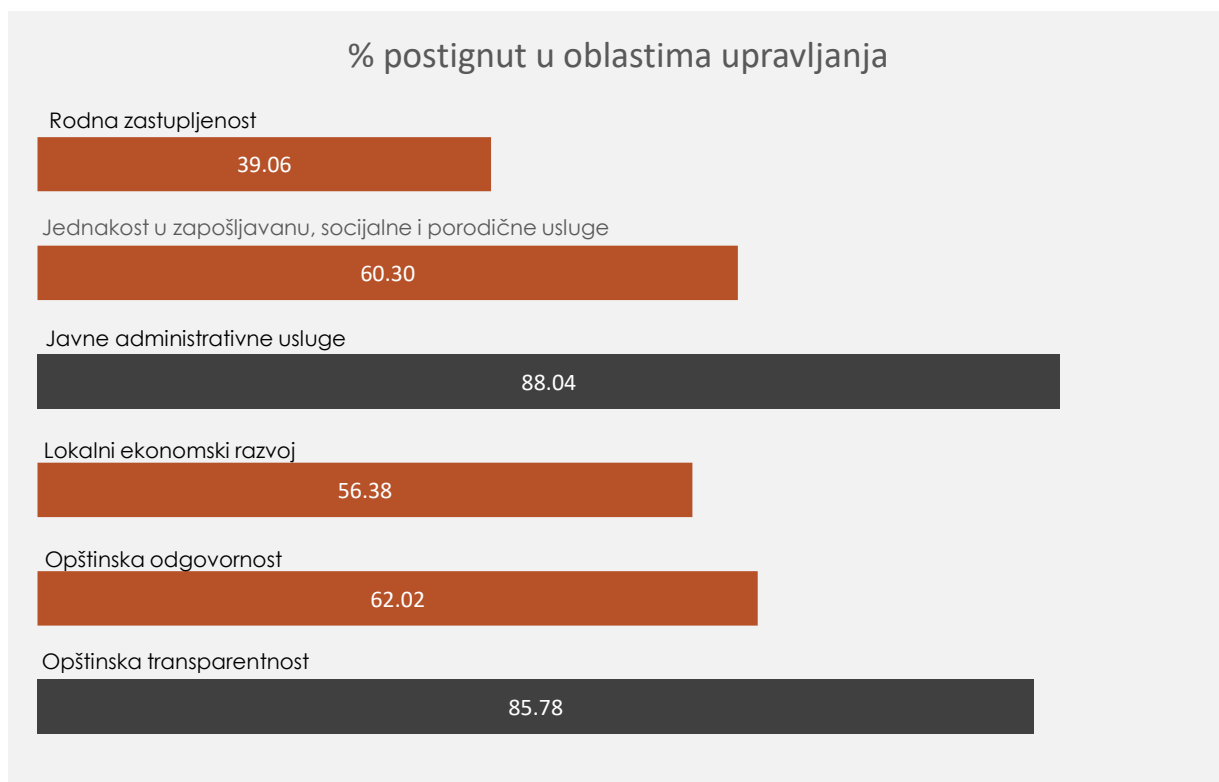
- 1) Standardi dobrog upravljanja
- 2) Pružanje javnih usluga

Sa slike 4 uočavamo da u okviru pokazatelja upravljanja u 2022. godini prosek iznosi 65,26%, sa 56,70% koliko je bio u 2021. godini. U odnosu na prethodnu godinu, podaci pokazuju da su opštine povećale efikasnost u pružanju **administrativnih usluga**, od 81,66 % na 88,06 % ili za 6,4 % više. U okviru ove oblasti ocenjuje se efikasnost opština u vraćanju odgovora strankama u upravnom postupku, njihovom tretiranju u zakonskim rokovima i pružanju administrativnih usluga u elektronskom obliku³.

1) Standardi dobrog upravljanja

U okviru opštinske transparentnosti, ukupan nivo postignuća je iskazan sa 85,78%, sa 66,92% koliko je iznosio 2021. godine, odnosno 18,82% više nego 2021. Prema podacima, za oblast jednake polne zastupljenosti, iako ostaje među oblastima sa najnižim procentom (38,02%), za 2021. godinu imamo blagi rast performansi za ovu oblast od 39,06 ili 1,04 više nego u prethodnoj.

³ Za više: <https://mapl.rks.gov.net/ep-content/uploads/2021/05/Dokumenti-Kryesor-i-Sistemit-te-Menaxhimit-te-Performances-Komunale-designed-18.02.2021.pdf>, str. 62

Slika 4. % postignut u oblastima upravljanja

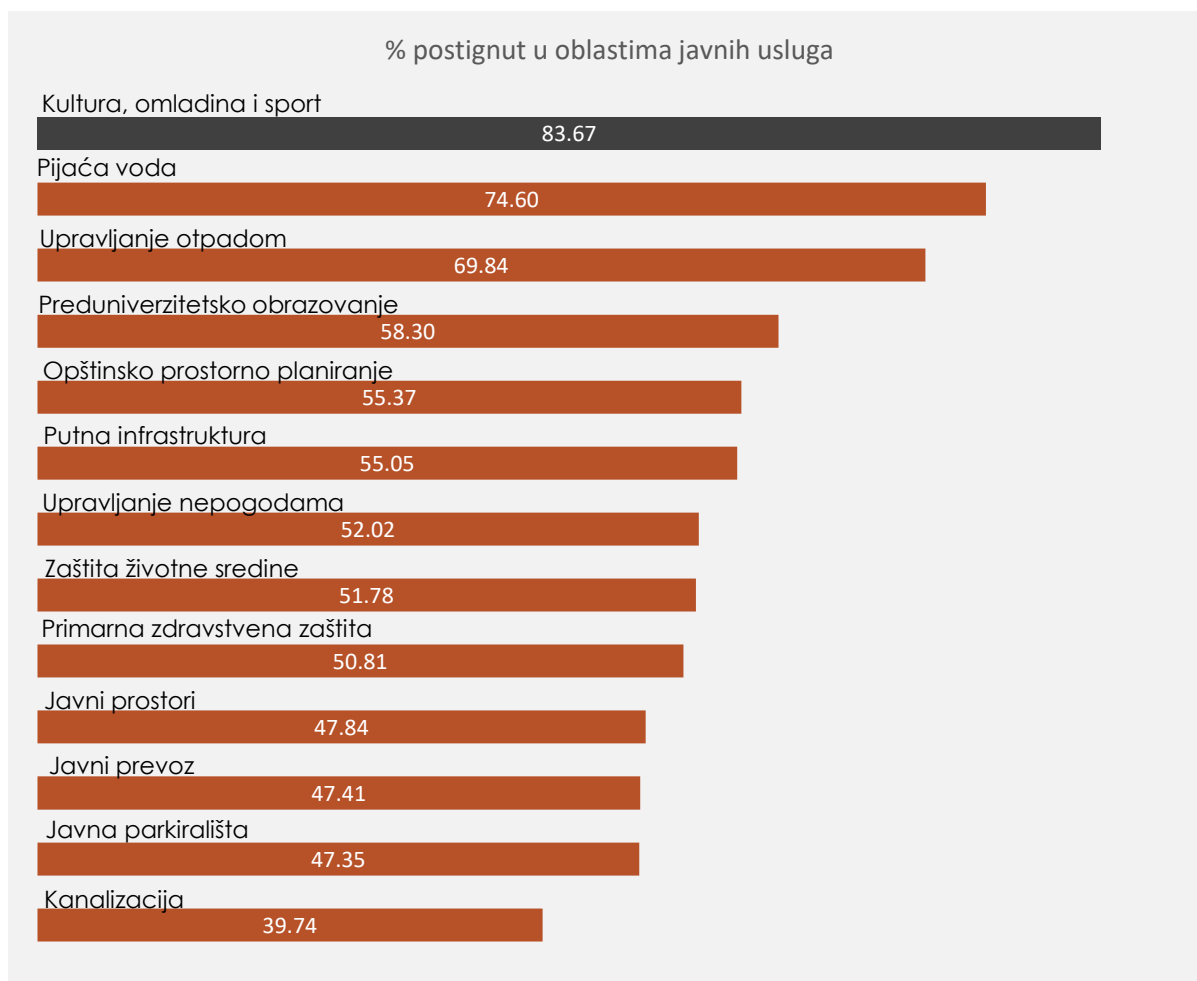
Opštinska transparentnost je usko vezana za oblast **opštinske odgovornosti**, koja se ocenjuje sa najvećim brojem pokazatelja u okviru SUOU. Za razliku od pokazatelja transparentnosti, koji su uglavnom orijentisani na pružanju publiciteta aktivnosti i službenih podataka, opštinska odgovornost obuhvata podatke koji pokazuju nivo odgovornosti opštinskih organa, kao i njihovu aktivnost za aktivno uključivanje građana u donošenje odluka. Dok opštine dosta dobro stoje u pokazateljima transparentnosti, rezultati odgovornosti ukazuju na potrebu jačanja elemenata odgovornosti i veće uključenosti građana. Ova oblast rezultira sa (62,02%) i ima isti učinak kao u 2021.

U okviru aktivnosti koje **utiču na lokalni ekonomski razvoj**, opštine imaju učinak sa opštim nivoom postignuća u stepenu od 56,38%, i ova oblast ima isti nivo ostvarenja učinka u odnosu na 2021. godinu.

Jednakost u zapošljavanju, socijalne i porodične usluge - U okviru ove oblasti mereno je delovanje opština za pružanje usluga socijalnog stanovanja, kao i institucionalnu brigu o ugroženim grupama. Prikupljeni su i podaci o zapošljavanju lica sa posebnim sposobnostima i zapošljavanju pripadnika nevećinskih zajednica po osnovu njihovih zakonskih prava. Ukupan učinak u ovoj oblasti je 60,30% u odnosu na 55,09% prethodne godine.

2) Oblasti sa pokazateljima za pružanje javnih usluga

U okviru ovih oblasti postoje pokazatelji za različite vrste pružanja usluga od strane opština, kao što su: upravljanje otpadom, vodosnabdevanje, zaštita životne sredine, kanalizacija, urbano planiranje, kulturne delatnosti, obrazovanje, zdravstvo, putna infrastruktura, trotoari, javna rasveta, održavanje javnih prostora, održavanje puteva, biciklističke staze, javna parkirališta, obeležavanje ulica itd. Slika 5 pokazuje da u okviru pokazatelja javnih usluga ukupan ostvareni prosek iznosi 56,77%.

Slika 5. Učinak opština u oblastima merenja javnih usluga tokom 2022. godine

Oblast **Kultura, omladina i sport**, za **2022. godinu** ima najveću stopu pružanja ove usluge na nivou svih opština, izraženu u procentima u vrednosti od 83,67%, zatim sledi **Pijaća voda** koja je druga sa 74,60%, treća na rang listi je oblast **Upravljanje otpadom**, što je sasvim zadovoljavajući nivo pružanja ove usluge u svim opštinama u zemlji i dostiže vrednost od 69,84%, kao i oblast **Preduniverzitetskog obrazovanja** kao samostalna opštinska nadležnost ima dobar rang u pogledu pružanja rezultata u pružanju opštinskih usluga sa 58,30%. **Prostorno planiranje** zauzima peto mesto po listi pružanja kvalitetnih usluga, koja izražena u %, je u vrednosti od 55,37%, malu razliku uočavamo i u oblasti **Putna infrastruktura** koja u procentima ima vrednost od 55,05% , a zatim sledi oblast **Upravljanje nepogodama** koja izražena u procentima je u vrednosti od 52,02%. **Zaštita životne sredine** ima prosečan nivo pružanja za sve opštine i iznosi 51,78%, a zatim sledi oblast **Primarna zdravstvena zaštita** koja u procentima ima vrednost od 50,81%.

Na nešto nižem nivou nalaze se sledeće oblasti, počevši od oblasti **Javni prostori** 47,84%, oblast **Javni prevoz** ima vrednost 47,41%, zatim oblast **Opštinska javna parkirališta**, koja ima vrednost od 47,35% i poslednja oblast na nivou zemlje je rangirana oblast **Kanalizacija** i ima vrednost od 39,74% i možemo reći da postoji prosečan nivo pružanja ove usluge u opštinama.

Poglavlje II

II. Posebni deo - Učinak opština 2022.

1. Rezultati opština prema oblastima i pokazateljima

Merenje učinka u 2022. fokusirano je na odraz postignuća 38 opština. Na zahtev za izveštavanje odgovorilo je 31 opština, iako je stepen nevažnosti podataka u pojedinim opštinama bio prilično izražen.

Nivo pružanja usluga i usklađenost sa standardima upravljanja varira od jedne opštine do druge, u zavisnosti od oblasti nadležnosti koja se meri. Na nivo učinka mogu uticati mnogi faktori, kao što su: prioriteti koje je postavila opština u okviru oblasti za koje se vrši merenje, način i kvalitet planiranja rada, realizacija u odnosu na planiranje, realizacija u odnosu na određene mogućnosti i prepreke, kapaciteti i resursi, složenost pitanja, kvalitet izveštavanja podataka u SUOU, kao i drugi relevantni faktori.

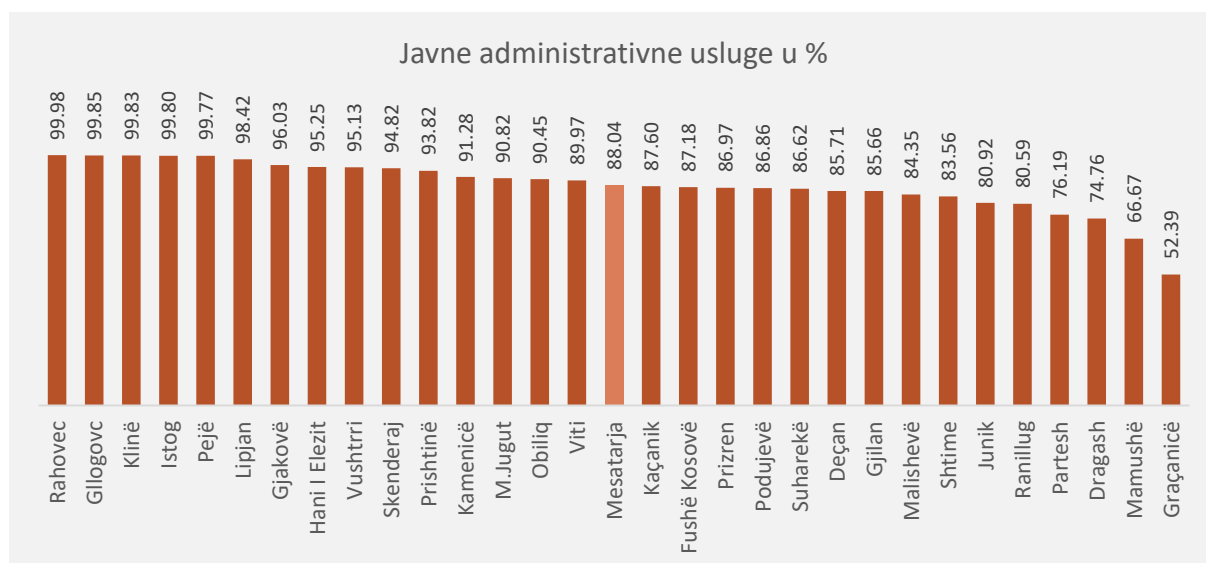
U nastavku ovog izveštaja, prikazani su detalji o postignućima opština prema relevantnim oblastima i pokazateljima.

Pojašnjenje: U nastavku izveštaja, izračunavanje konačnog rezultata oblasti merenja se takođe zasniva na vrednost 0 čiji su podaci proglašeni nevažecim. Ovo je urađeno iz razloga što se i loše izveštavanje smatra lošim učinkom, što bi trebalo da utiče na krajnji rezultat opština koje nisu dostavile podatke. Ovo se takođe ogleda u poređenjima između opština, kao i u procenama za potrebe Granta za učinak.

Oblast 1: Javne administrativne usluge

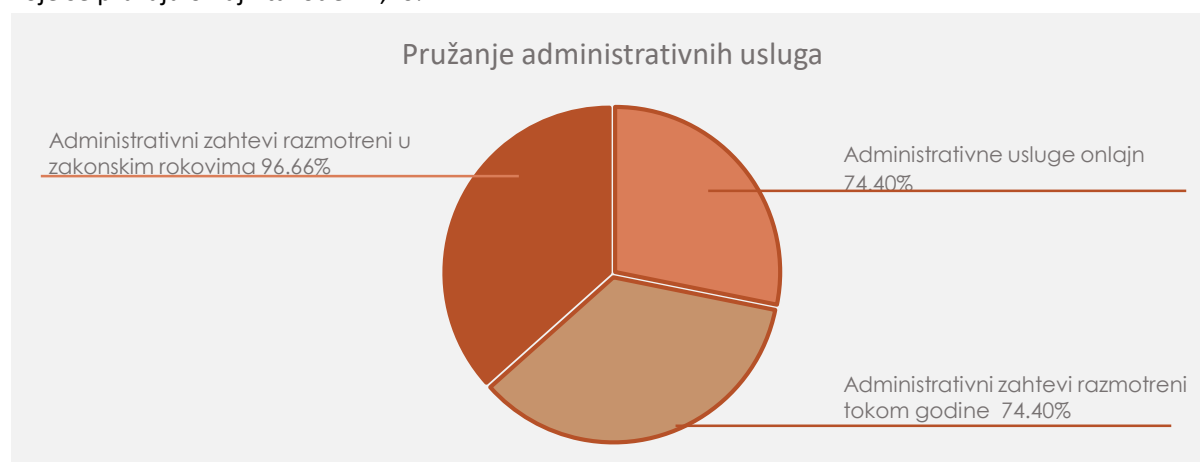
Ovu oblast čine četiri pokazatelja, koji obuhvataju javne administrativne usluge (JAU) i efikasnost opštinskih organa u razmatranju zahteva građana, fizičkih i pravnih lica, za pitanja iz njihove nadležnosti koja prolaze kroz Centar za usluge građanima. Istovremeno, ova oblast meri spremnost opština da ponude administrativne usluge onlajn ili putem e-kioska.

U poređenju sa ostalih 19 oblasti, u 2022. godini ova oblast zauzima prvo mesto po učinku, sa ukupnim nivoom od 88,04%.

Slika 6. Poređenje učinka opština u oblasti administrativnih usluga

Podaci govore da su opštine u velikoj meri razmatrale administrativne zahteve koji su im podneti. Kroz tri pokazatelja u SUOU. Pokazatelj: administrativni zahtevi razmotreni tokom godine izraženi u % su 74,40%, kao i administrativni zahtevi razmotreni u zakonskim rokovima su 96,66%, dok su administrativne usluge koje se pružaju onlajn takođe 74,40%.

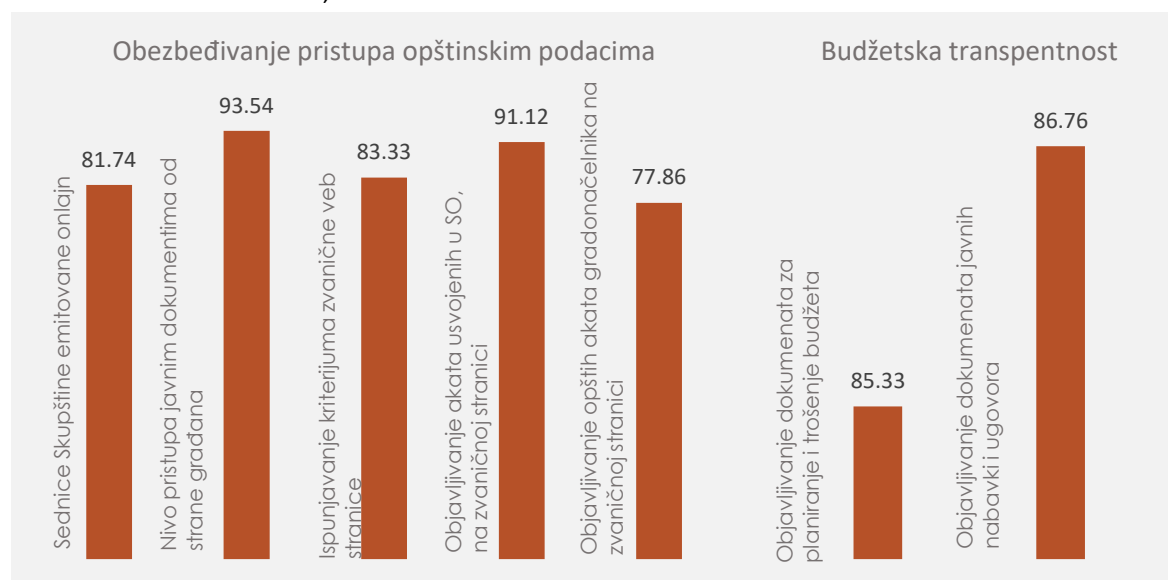

Slika 7. Pokazatelji učinka u oblasti administrativnih usluga

Oblast 2 – Opštinska transparentnost

U ovoj oblasti primenjeno je 7 pokazatelja sa 26 podataka koji daju informacije o objavljivanju akata, planova, budžeta, kriterijumima veb stranice, pristupu javnim dokumentima, objavljivanju sednica skupštine itd.

Ukupan učinak ostvaren u ovoj oblasti je 85,78%, za razliku od prethodne godine kada je bio 66,92%. Što se tiče učinka prema pokazateljima, najveći procenat je u omogućavanju pristupa građanima službenim dokumentima izražen sa 93,54%.

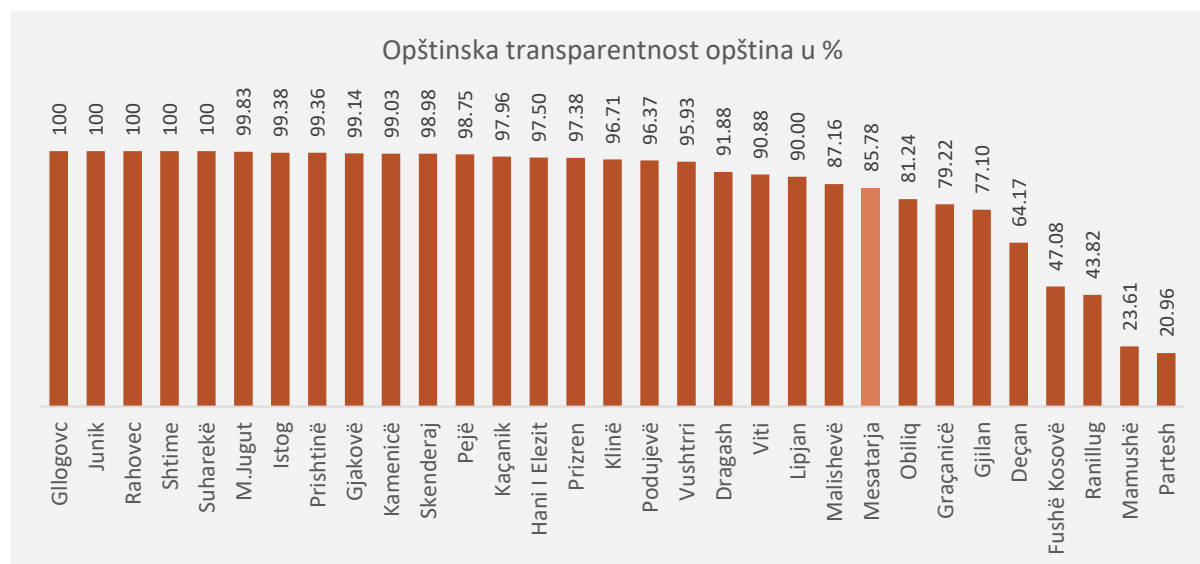

Slika 8. Pokazatelji učinka u oblasti transparentnosti

Iz gornje slike se vidi da je pokazatelj za onlajn prenos skupštinskih sednica na nivou od 85,74%, što takođe utiče na opšte povećanje učinka u ovoj oblasti. Čini se da je osam kriterijuma izmerenih za opštinsku veb stranicu ispunjeno sa 83,83%, dok su akti skupštine opštine objavljeni sa stopom od 91,12%. Podaci

pokazuju pozitivan trend u objavljivanju akata opšteg karaktera koje odobravaju gradonačelnici, izražen u procentu od 77,86%.

Takođe, opštine su najviše bile efikasne u objavljivanju opštinskih budžeta i izveštaja o rashodima, na nivou od 85,33%. Što se tiče objavljivanja godišnjeg plana javnih nabavki i objavljivanja ugovora, opštine imaju procenat od 86,76% ili 4,36% veći u odnosu na 2021. godinu.

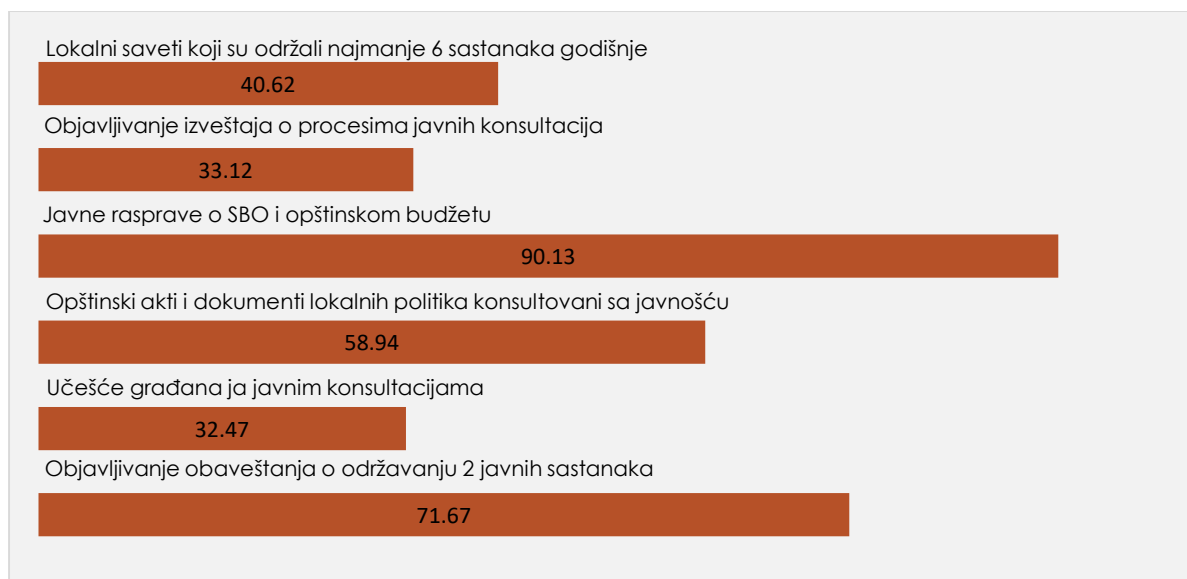

Slika 9. Poređenje učinka opština u oblasti opštinske transparentnosti

Gornja slika pokazuje 6 opština koje su pokazale učinak između 90-100% u oblasti transparentnosti, od kojih: Glogovac (100,00%), Junik (100,00%), Orahovac (100,00%), Štimlje (100,00%) i Suva Reka (100,00%).

Oblast 3 – Opštinska odgovornost

Opštinska odgovornost ima ukupno 22 pokazatelja, od kojih je 18 primenjeno u 2022. Ova oblast ima ukupan učinak od 62,32%. U ovoj oblasti, primećujemo visok učinak opština u preduzimanju pravnih radnji. Opštine su takođe pokazale pozitivan učinak u raspravi o nacrtima budžeta i srednjoročnom okviru troškova, u ovom pokazatelju opštine su bile uspešne. Takođe, opštine su postigle visok učinak za pokazatelj Nivo sprovođenja plana nabavki, značajan visok nivo ima i pokazatelj Otvorena radna mesta koja su obrađena preko ISULjR.

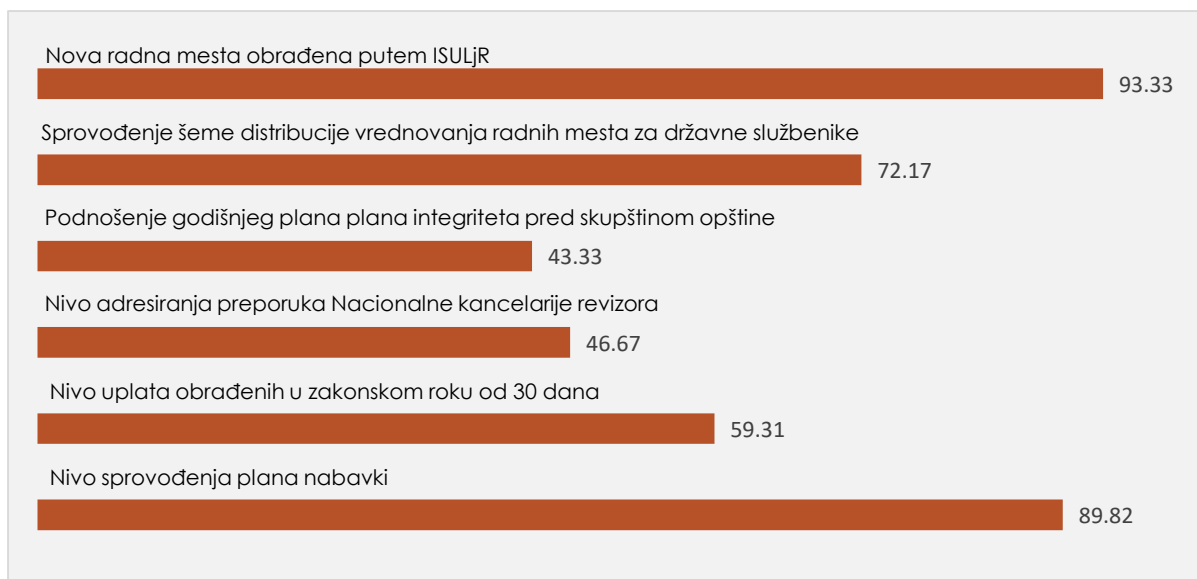
Slika 10. Pokazatelji učinka u oblasti opštinske odgovornosti

Učešće građana u javnim konsultacijama u 2022. godini takođe ostaje niska uprkos standardu SUOU od 3% stanovništva opštine, koji je ispunjen u stopi od 32,47% u odnosu na prethodnu godinu, što je za 21,91%, odnosno za 10,56 više nego u prethodnoj godini. Ovaj pokazatelj ima blagi porast u 2022. godini.

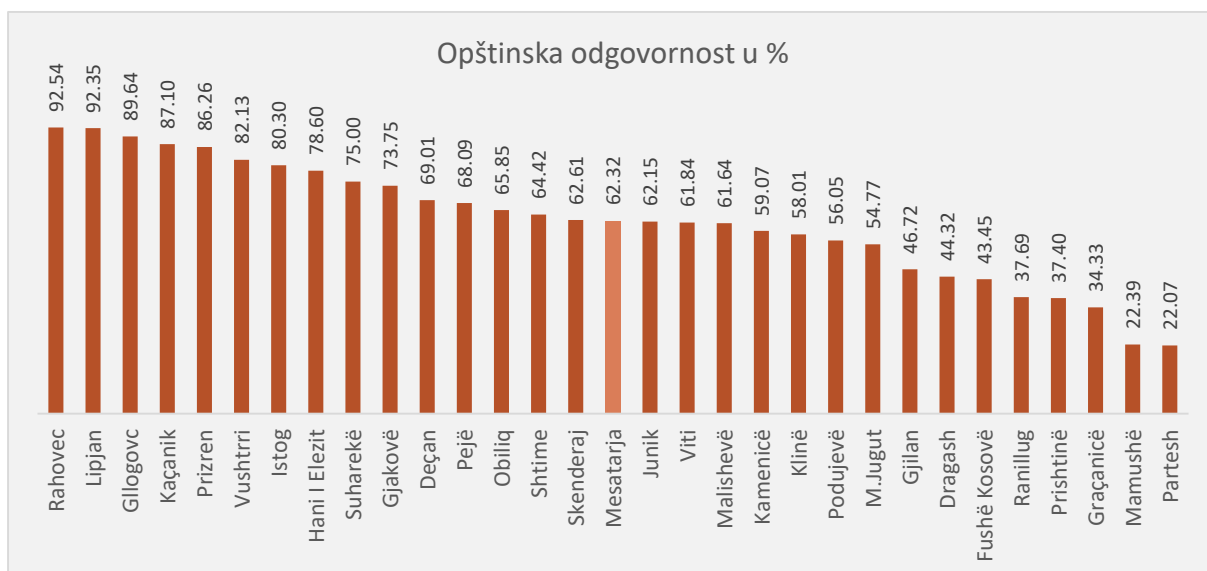

Slika 11. Pokazatelji učinka u oblasti opštinske odgovornosti

Što se tiče stepena realizacije plana nabavki, na osnovu utrošenog iznosa u odnosu na planirani, učinak daje 89,63%, ovaj pokazatelj ima rast od 8%, dok je u 2021. godini iznosio 81,63%. Pokazatelj stepena adresiranja preporuka NKR-a ima procenat od 46,67%.

Slika 12 Pokazatelji učinka u oblasti opštinske odgovornosti

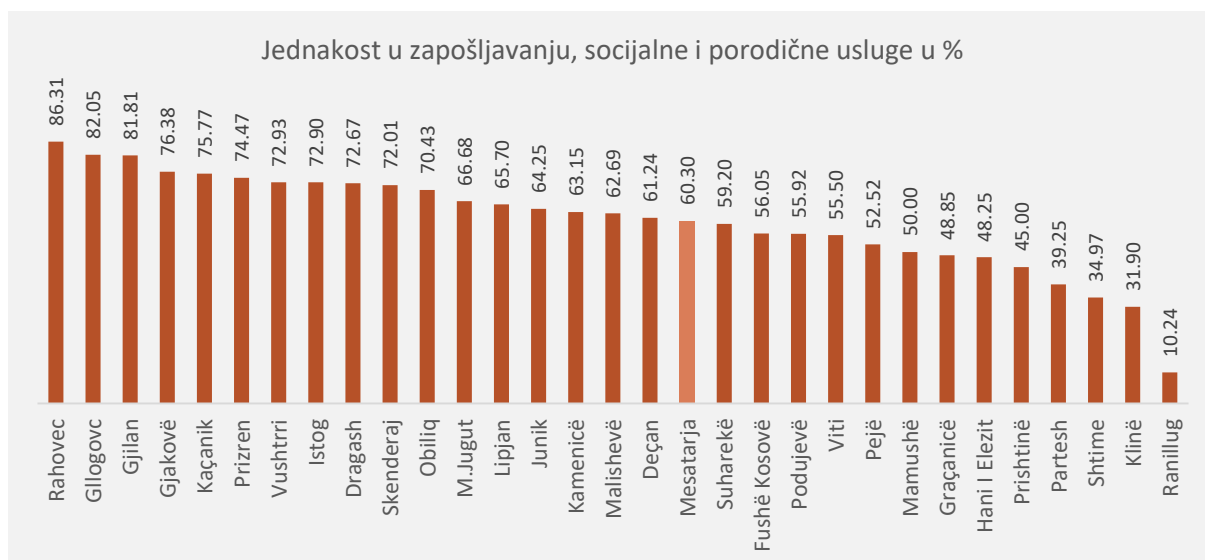

Slika 13 Poređenje učinka opština u oblasti odgovornosti

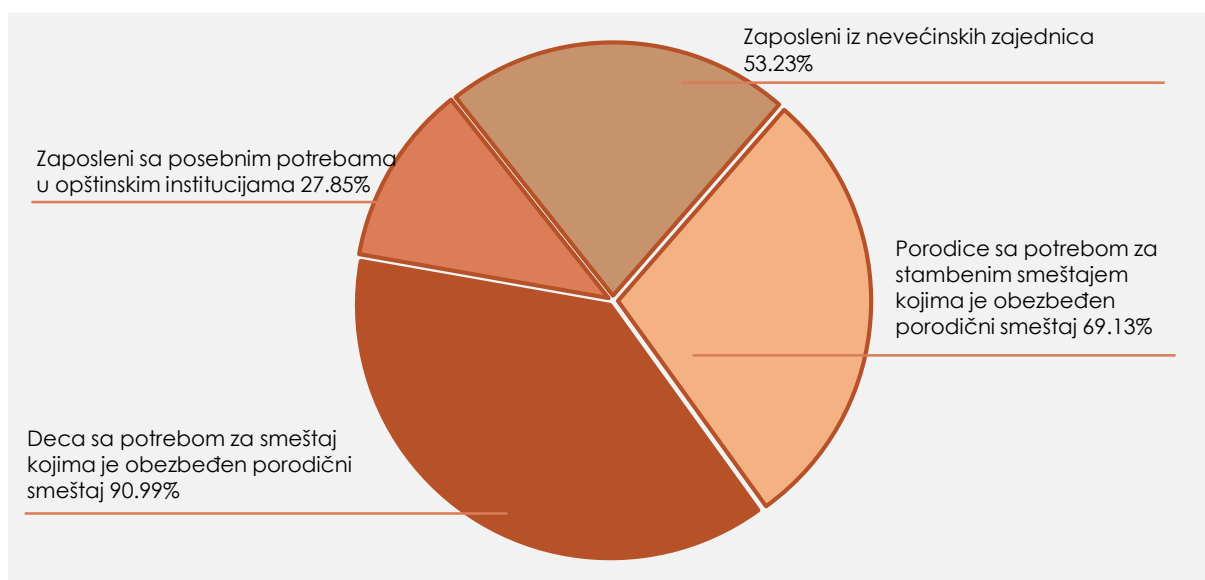
Najveći učinak u pokazateljima ove oblasti ostvarila je opština Orahovac (92,54%), Lipljan (92,35%), Glogovac (89,64%) i Kačanik (87,10%). Za razliku od njih, na najnižem nivou su opštine Parteš, Mamuša, Gračanica, Priština i Ranilug. Na nivo učinka u ovoj oblasti uticalo je i neizveštavanje svih podataka za pokazatelje od strane dotičnih opština.

Oblast 4 – Jednakost u zapošljavanju, socijalne i porodične usluge

Ova oblast od dva rezultata i četiri pokazatelja pokriva zastupljenost različitih grupa u opštinskom zapošljavanju, kao i socijalne usluge grupa u najvećoj potrebi u opštinama. U okviru zapošljavanja, pokazatelji mere nivo zaposlenosti lica sa posebnim veštinama u opštinskim institucijama, kao i procenat uključenosti nevećinskih zajednica. Ukupan učinak u ovoj oblasti je 60,30%.

Slika 14 Poređenje učinka opština u oblasti jednakosti u zapošljavanju, socijalnim i porodičnim uslugama

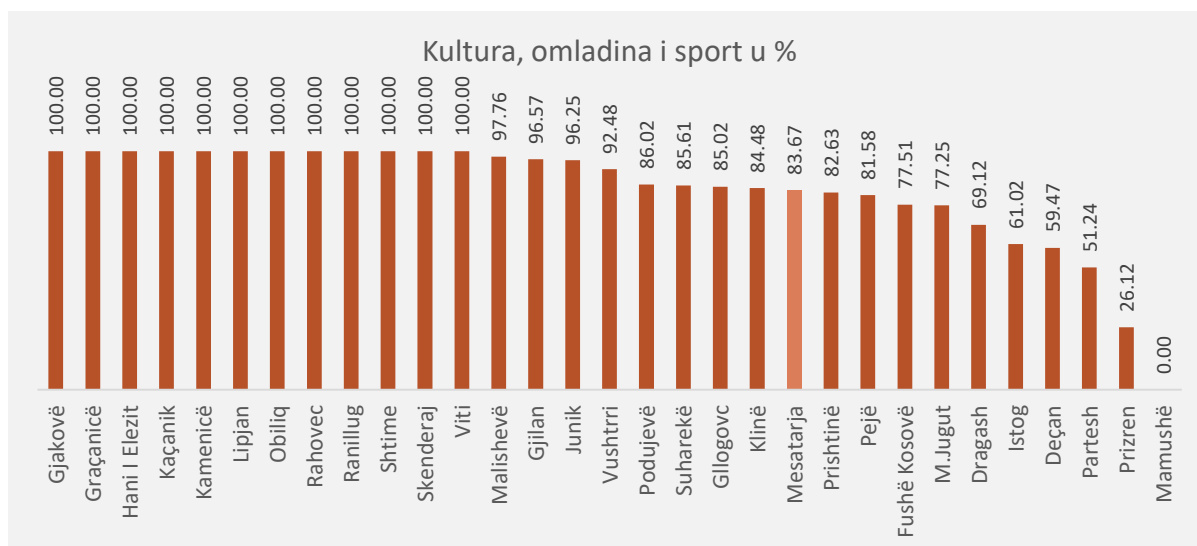
Slika 15 Pokazatelji učinka u oblasti jednakosti u zapošljavanju, socijalnim i porodičnim uslugama

Prema podacima, nivo ispunjenosti kvote za zapošljavanje lica sa posebnim potrebama ostaje nizak, prema kriterijumu definisanom Zakonom br. 05L-051 o zaštiti od diskriminacije. U nastavku su prikazana postignuća za svaku opštinu u ovoj oblasti: Najveći procenat je zabeležen u dva pokazatelja, Porodice u potrebi kojima je obezbeđen socijalni smeštaj, u meri od 69,13% i deca u potrebi kojoj je obezbeđen porodični smeštaj, u procentu od 90,99%.

Oblast 5 – Kultura, omladina i sport

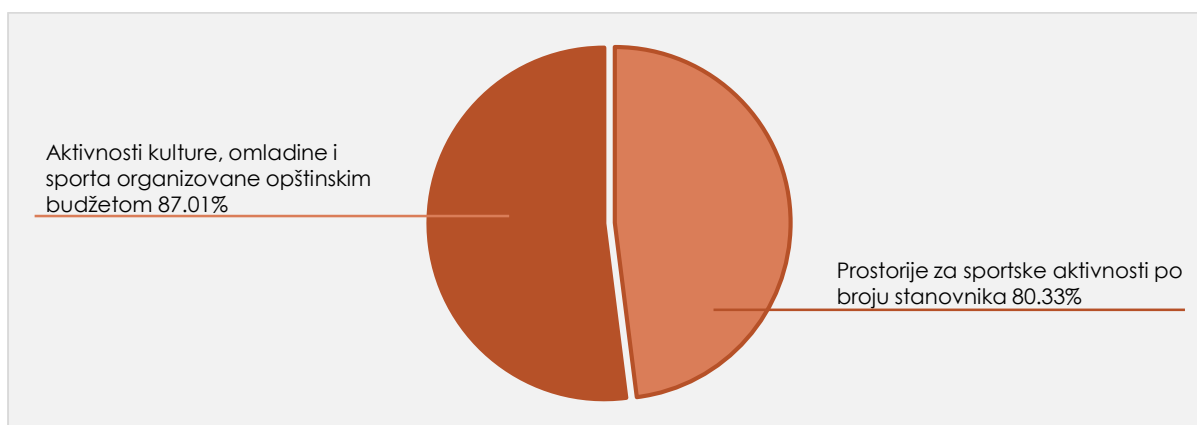
U okviru ove oblasti mere se opštinske kulturne, omladinske i sportske aktivnosti, kao jedna od nadležnosti opština. Oblast obuhvata i usluge koje pružaju opštine u vezi sa kulturom, omladinom i sportom, uključujući i sportske prostore.

Oblast meri učinak tako što ga upoređuje sa brojem stanovnika iz razloga što je više izbalansirano između opština sa mnogo stanovnika i onih sa manjim brojem stanovnika. Ova oblast ima ukupni učinak od 83,67%.

Slika 16. Pokazatelji učinka u oblasti kulture, omladine i sporta

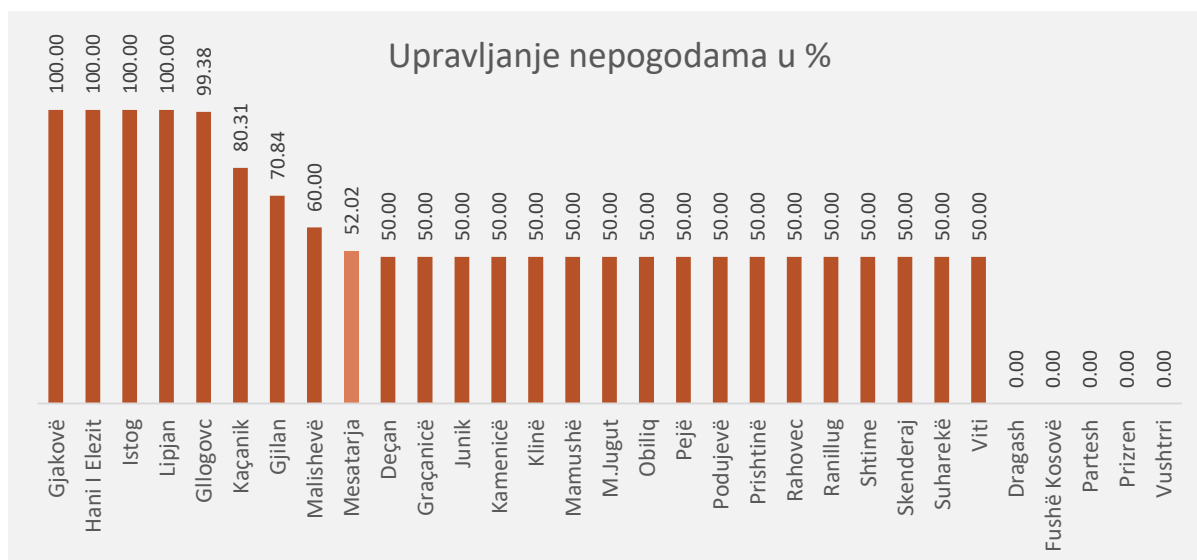
Pokazatelji, aktivnosti kulture omladina i sporta podržane iz budžeta opštine procentualno iznose 87,01%, dok je prostor za sportske aktivnosti u odnosu na broj stanovnika u opštini 80,33%.

Slika 17. Pokazatelji učinka u oblasti kulture, omladine i sporta

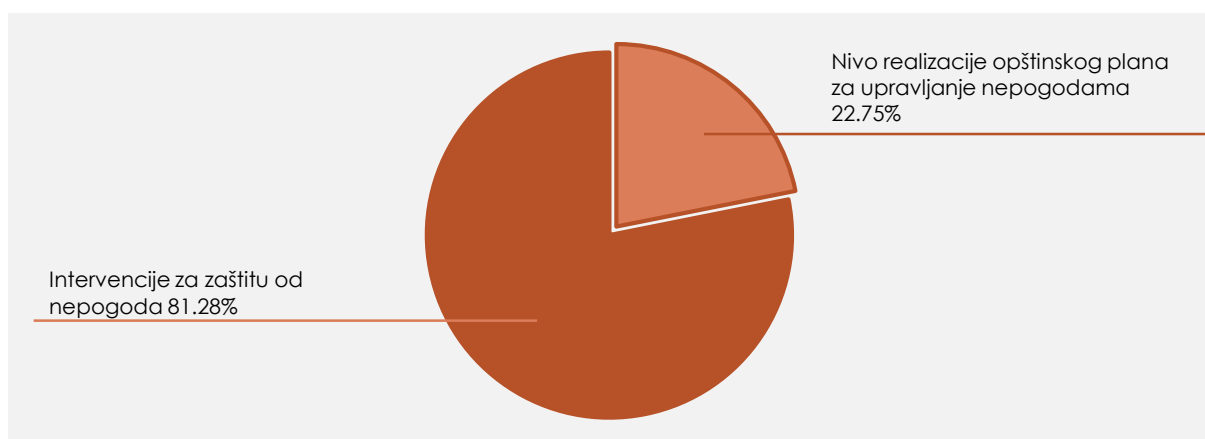
Oblast 6 – Upravljanje nepogodama

Ova oblast meri planiranje, organizaciju i upravljanje organizovanim sistemom opštine za odgovor na događaje izazvane nekontrolisanim silama i drugim silama. Oblast ima samo jedan rezultat i dva pokazatelja, koji uglavnom ocenjuju realizaciju plana zaštite od elementarnih nepogoda, kao i stepen odgovora opštinskih institucija na slučajeve prikazane u ovoj oblasti. Ukupan učinak u ovoj oblasti je 52,02%.

Slika 18. Poređenje učinka opština u oblasti upravljanja nepogodama

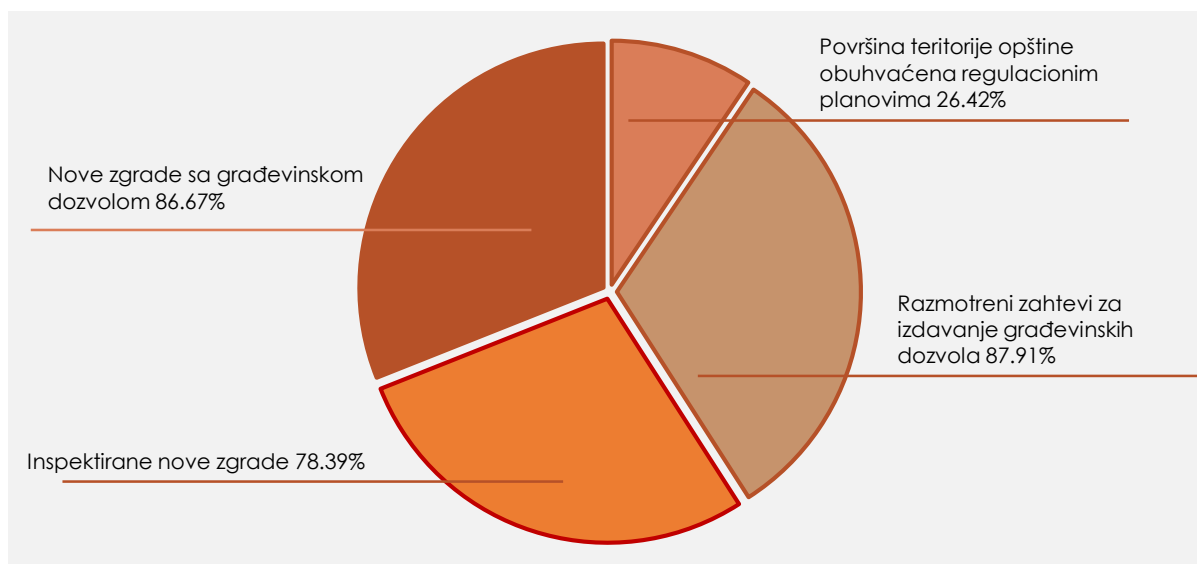
Nivo realizacije pokazatelja za ovu oblast je sledeći: Intervencije za zaštitu od nepogoda imaju procenat od 81,28%, dok je pokazatelj za realizaciju opštinskog plana upravljanja nepogodama od 22,75% i dalje na niskom nivou realizacije.

Slika 19. Pokazatelji učinka u oblasti upravljanja nepogodama

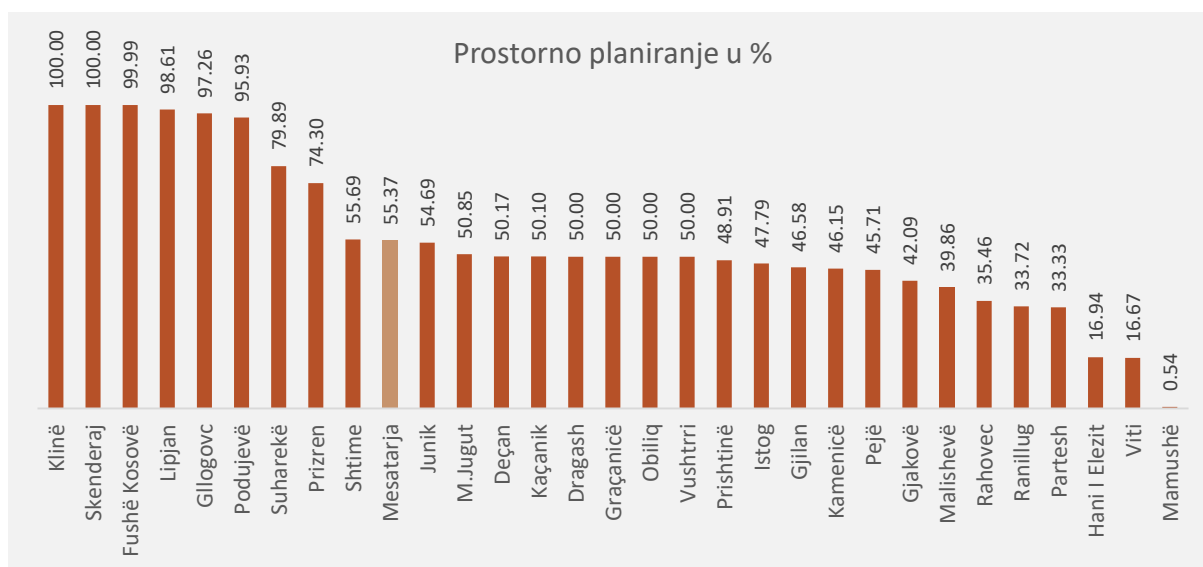
Oblast 7 – Prostorno planiranje

Ova oblast meri prostorni razvoj opštine kroz instrumente prostornog planiranja, ali i nivo planiranja gradnje opštine. Ova oblast ima ukupni učinak od 55,37%.

Slika 20 Pokazatelji učinka u oblasti prostornog planiranja

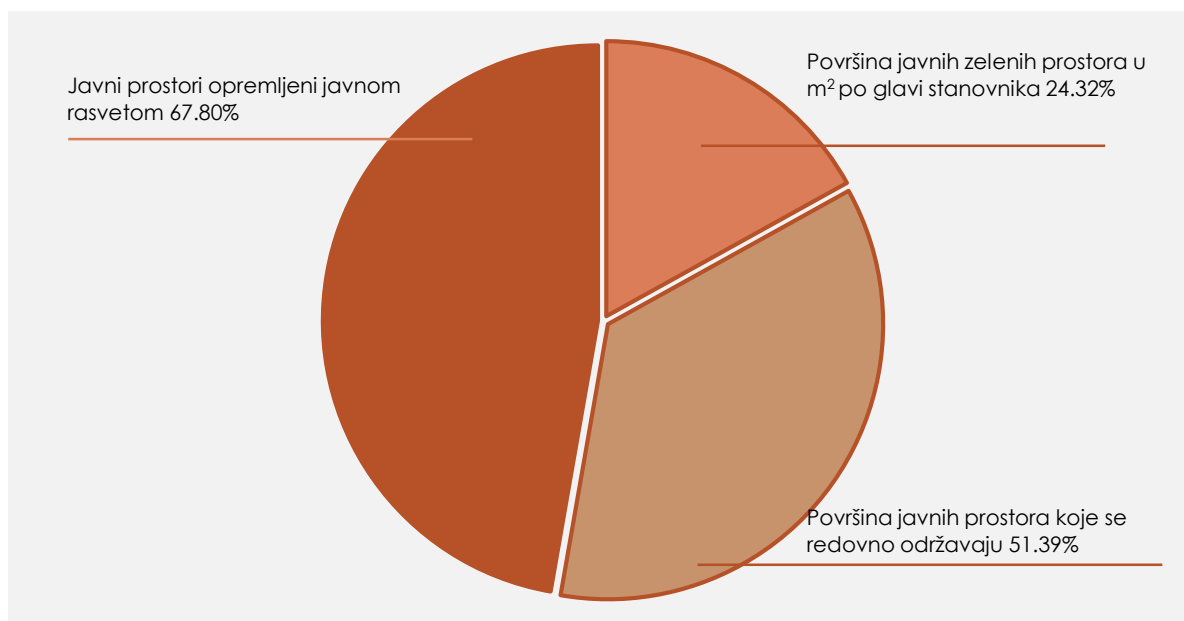
Površina teritorije opštine obuhvaćena detaljnim regulacionim planovima je u stopi od 26,42%. Što se tiče građevinskih dozvola opštine su razmotrile 87,91% blagovremeno. Prema podacima, nove zgrade za koje su izdate građevinske dozvole inspektirane su stopom od 78,39%. Od ukupnog broja inspektiranih novih zgrada, 86,67% je prijavljeno da imaju građevinske dozvole.

Slika 21 Uporedni podaci između opština u oblasti prostornog planiranja

Polje 8 – Javni prostori

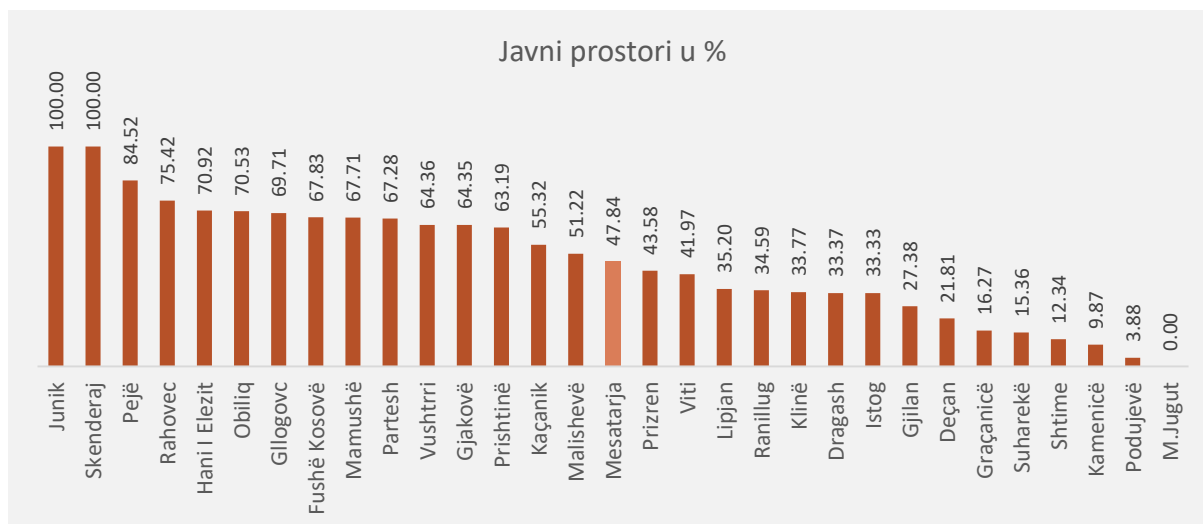
Ova oblast meri javne prostore koji su od interesa za građane, kojima upravljaju opštine i koji utiču na kvalitet i standard života građana. Ukupan učinak prema podacima opština je 47,84%. Na osnovu Zakona o lokalnoj samoupravi, opštine su, između ostalog, nadležne za uređenje i održavanje parkova i javnih prostora.

Slika 22 Pokazatelji učinka u oblasti javnih prostora

Osim nivoa zelenih prostora po glavi stanovnika, ova oblast meri i površinu javnih prostora koje opštine redovno održavaju, kao i broj javnih prostora opremljenih javnom rasvetom. Za nivo ispunjenosti pokazatelja pogledajte gornju sliku.

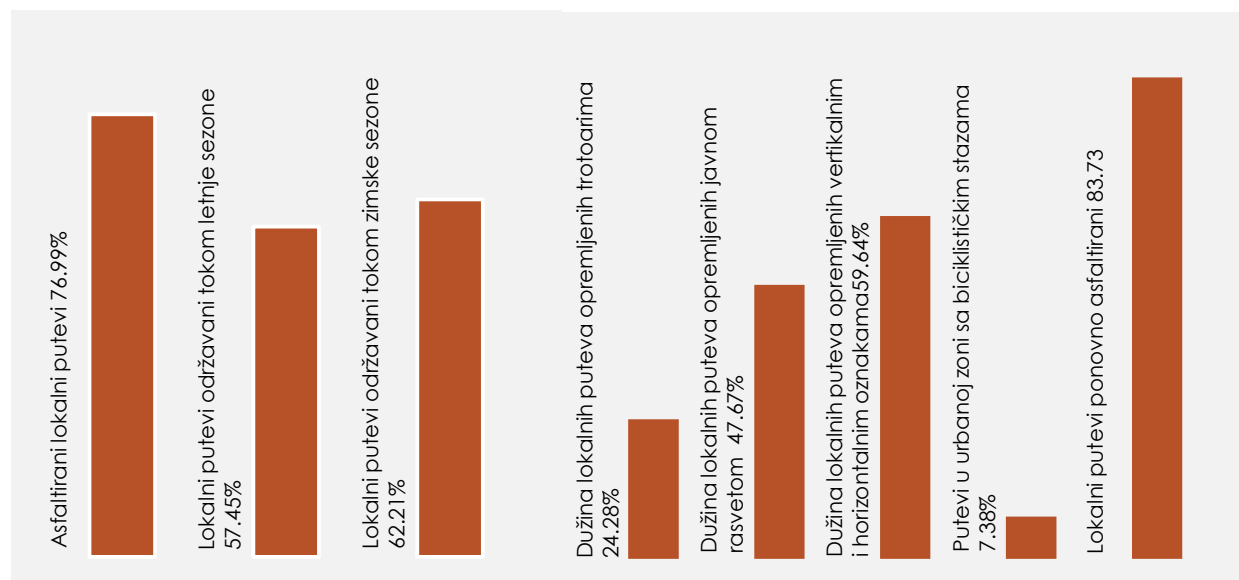
Prema podacima, oko 51,39% javnih prostora se redovno održava, dok je 67,80% javnih prostora opremljeno javnom rasvetom.

Slika 23 Upporedni podaci između opština u oblasti javnih prostora

Oblast 9 – Putna infrastruktura

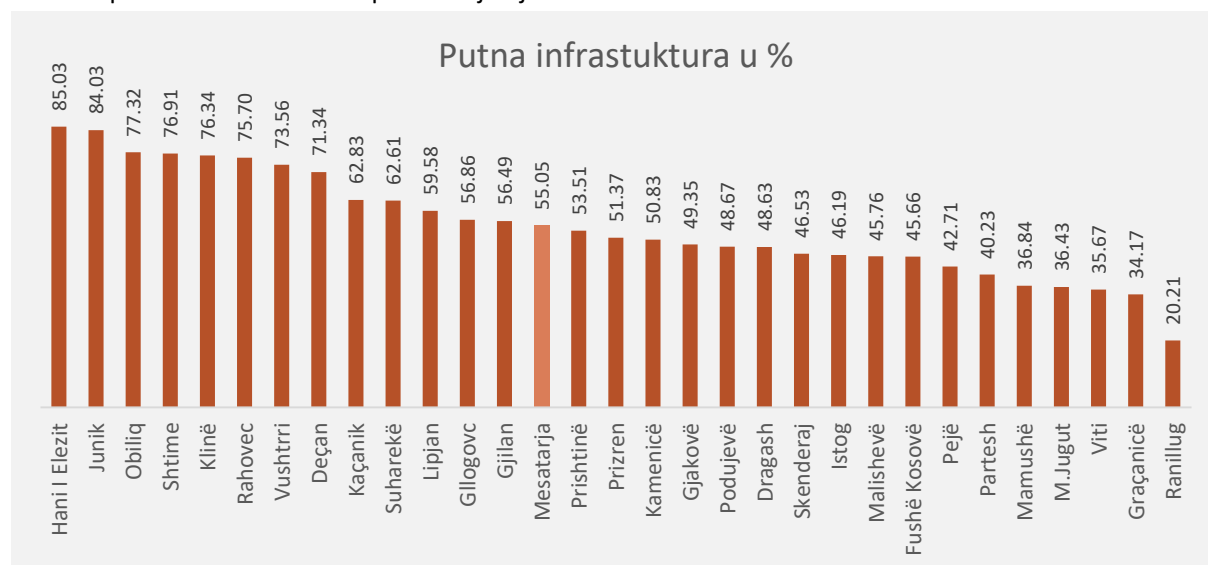
Ova oblast meri opštinske puteve i prateću infrastrukturu koje su u nadležnosti opštine. Oblast je dopunjena novim pokazateljima za promovisanje poboljšanja putne infrastrukture sa trotoarima, osvetljenjem, signalizacijom i biciklističkim stazama. Opšti učinak je procenjen na stopu od 55,05%.

Slika 24 Pokazatelji učinka u oblasti putne infrastrukture

Ono što je učinilo da ukupni učinak nije tako visok jeste uključivanje novog pokazatelja za puteve u urbanim sredinama sa biciklističkim stazama, kao i odnos lokalnih puteva sa trotoarima i javnom rasvetom. Nivo ispunjenosti pokazatelja ove oblasti možete pronaći u gornjoj tabeli. Vredi pomenuti pokazatelj sa najnižim nivoom, putevi u urbanom području sa biciklističkim stazama 7,38% i pokazatelj sa najvišom ispunjenošću od 83,73%, ponovno asfaltirani lokalni putevi 83,73%.

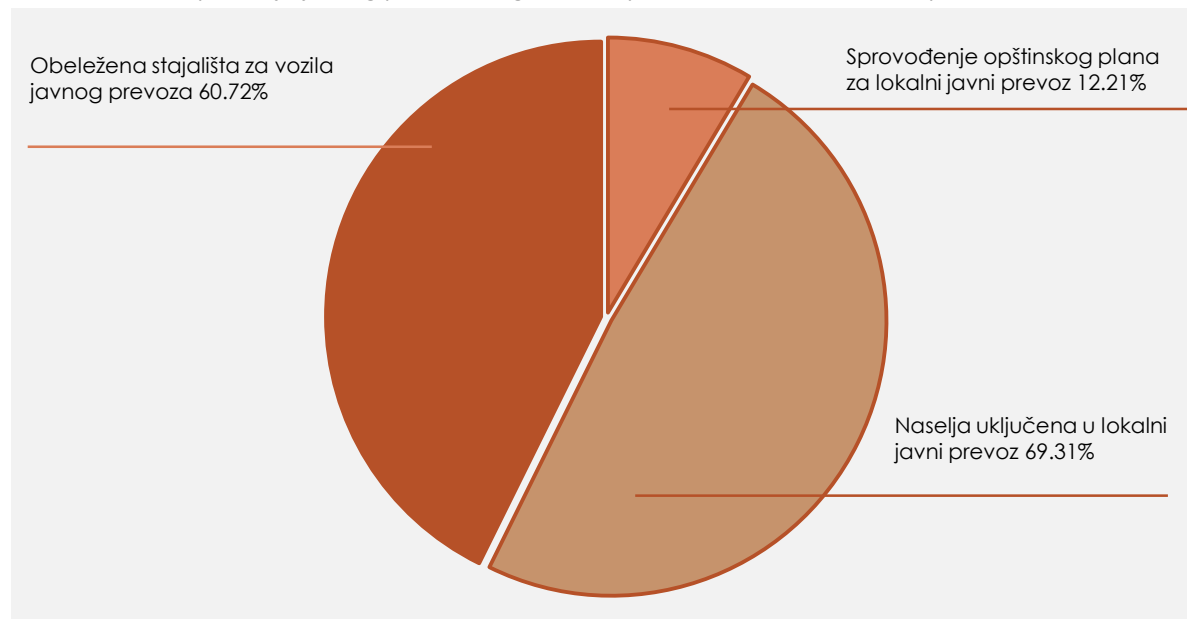
Učinak opština na nivou oblasti predstavljen je na sledeći način:

Slika 25 Uporedni podaci između opština u oblasti putne infrastrukture

Polje 10 – Javni prevoz

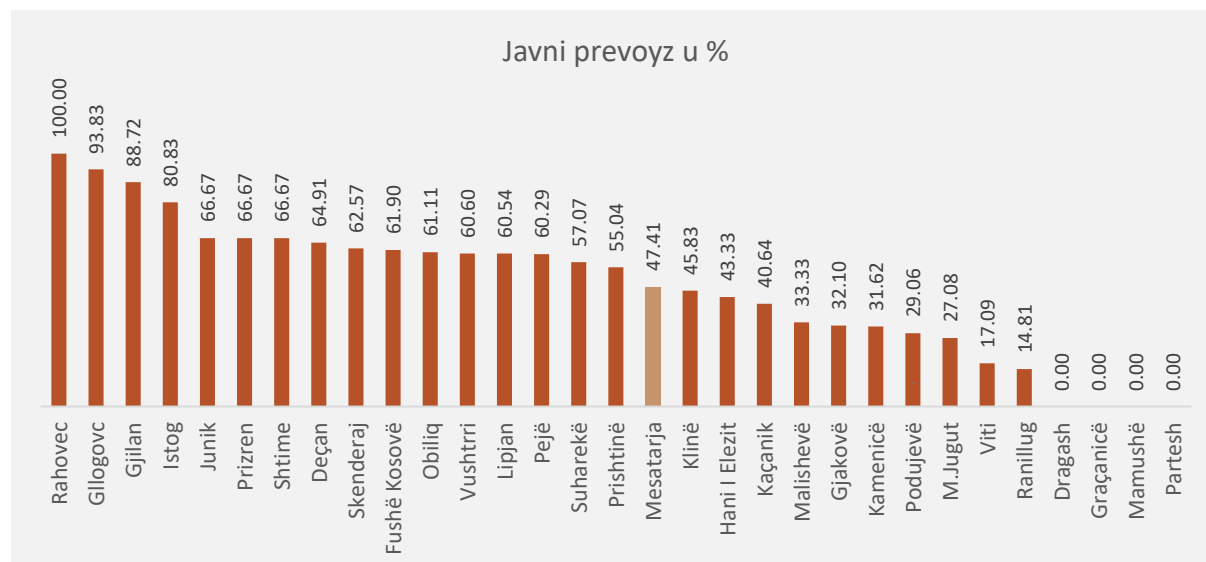
Ova oblast meri pružanje javnog prevoza za građane opštine. Ova oblast ima ukupni učinak od 47,41 %.

Slika 26 Pokazatelji učinka u oblasti javnog prevoza

U okviru ove oblasti primećujemo natprosečan učinak za tri pokazatelja. Prema podacima, 69,31% naselja uključeno je u lokalni javni prevoz, dok su označena stajališta za vozila javnog prevoza na nivou od 60,72%. Na niskom nivou ispunjen je plan javnog prevoza, koji u procentima iznosi 12,21%.

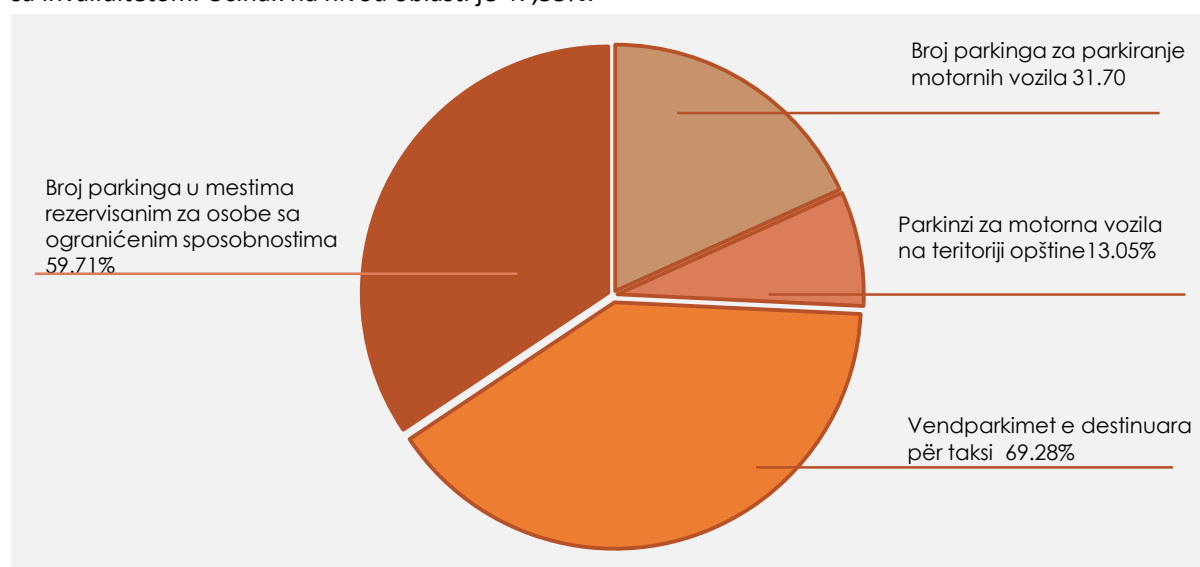
Ispod je predstavljen učinak oblasti u procentima za svaku od opština na Kosovu:

Slika 27 Uporedni podaci između opština u oblasti javnog prevoza

Oblast 11 – Javni parking

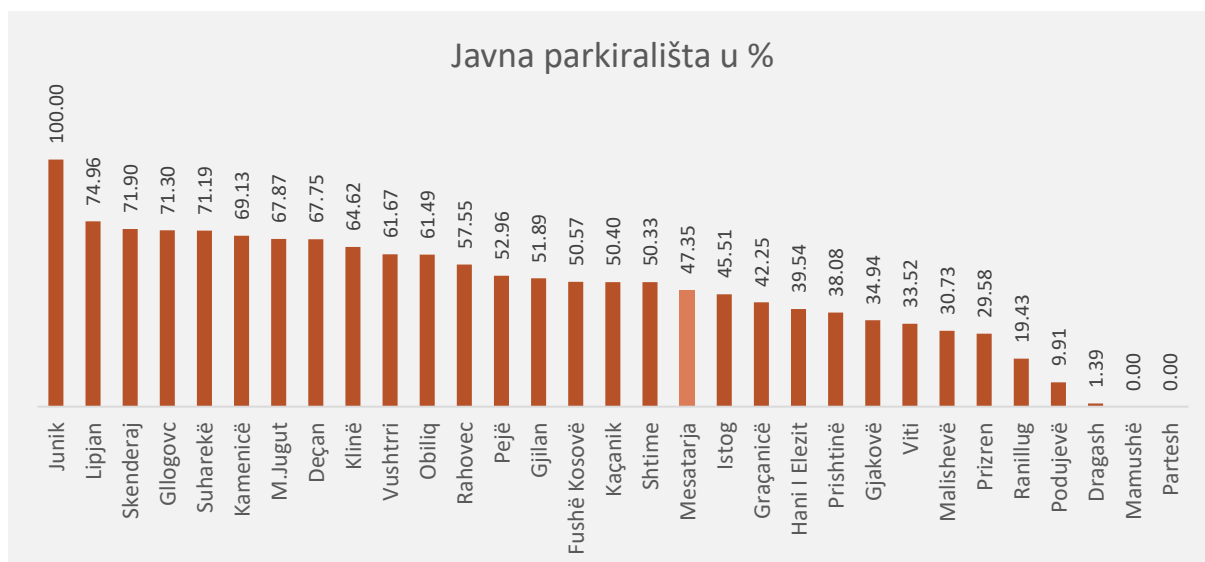
Prostori za javni parking su mesta u javnom i privatnom vlasništvu, sa određenim brojem parking mesta, izgrađenim prema zahtevanim i određenim standardima za parkiranje motornih vozila. Štaviše, ova oblast meri broj parking mesta u opštini i broj parking mesta u odnosu na vozila registrovana u opštini, kao i koliko taksi mesta ima prema broju taksi vozila sa licencom i koliko javnih parking mesta je rezervisano za osobe sa invaliditetom. Učinak na nivou oblasti je 47,35%.

Slika 28 Pokazatelji učinka u oblasti parkinga

U odnosu na broj registrovanih vozila, opštine sa parking mestima pokrivaju 13,05%. Stopa parking mesta za taksi registrovane u opštinama je 69,28%. Što se tiče broja parking mesta za osobe sa invaliditetom, 59,71% parking mesta ima obeležena takva mesta. Dok je broj javnih parking mesta za parkiranje motornih vozila 31,70.

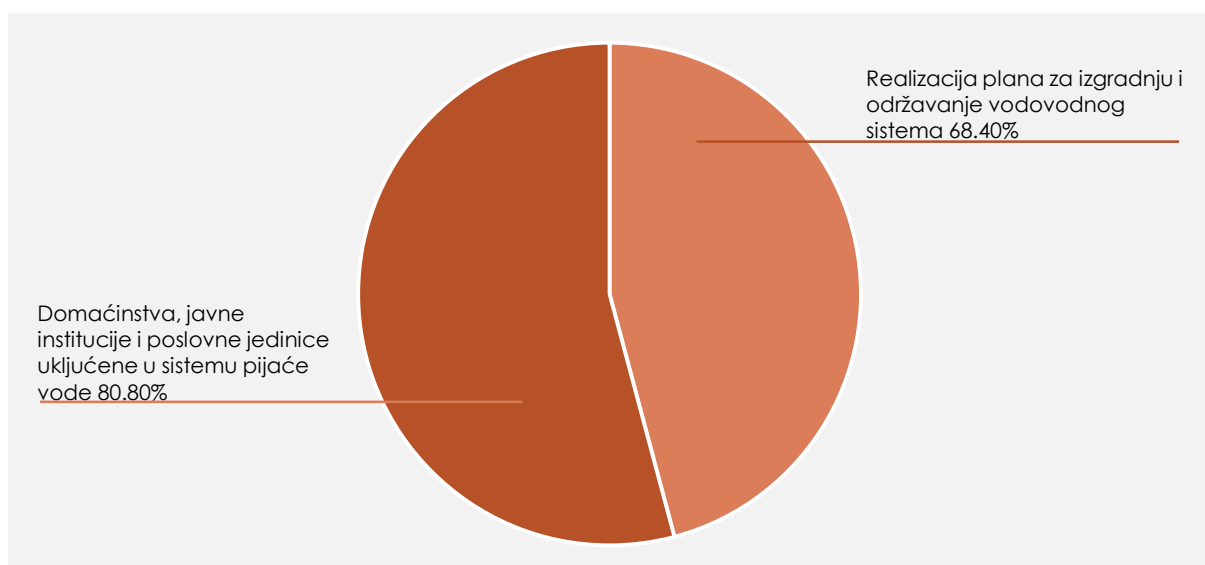
U nastavku su prikazana dostignuća opština u ovoj oblasti u procentima.

Slika 29 Uporedni podaci između opština u oblasti javnih parkirališta

Oblast 12 – Pijaća voda

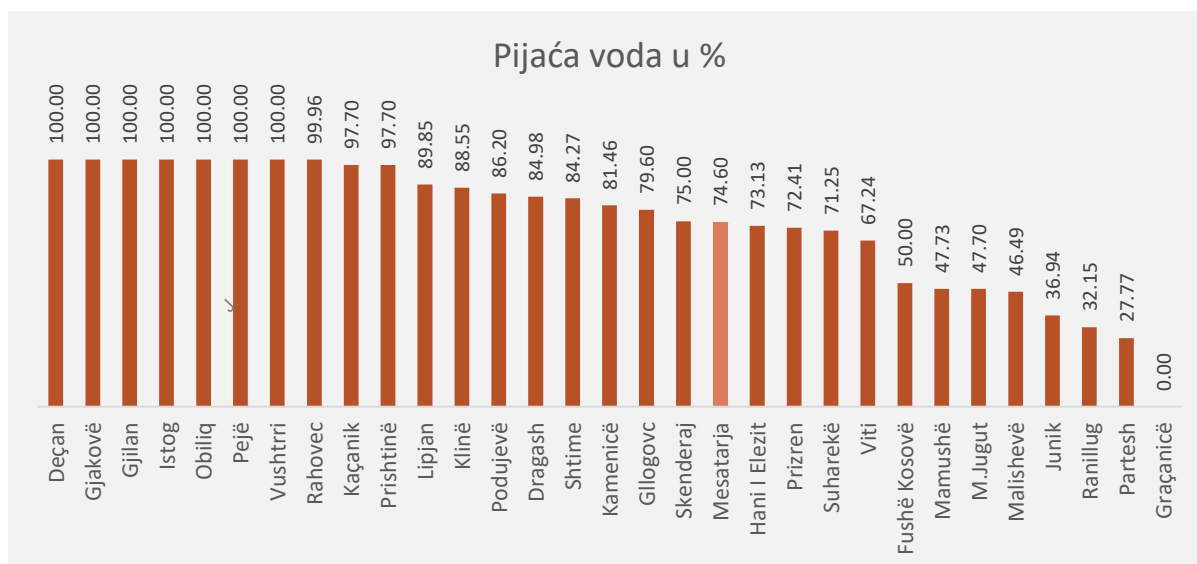
Ova oblast meri obezbeđivanje ili snabdevanje pijaćom vodom građana i preduzeća, kao i sprovođenje opštinskih projekata za pijaćom vodom. Ova oblast ima ukupni učinak od 74,60% u poređenju sa 2021. godinom koja je iznosila 67,35%.

Slika 30 Pokazatelji učinka u oblasti pijaće vode na nivou zemlje

Što se tiče domaćinstava, javnih institucija i poslovnih jedinica uključenih u sistem pijaće vode, ovaj procentualni pokazatelj je ispunjen sa 80,80%. Dok je Plan izgradnje i održavanja vodovoda u procentima realizovan sa 68,40%

U nastavku je predstavljen učinak oblasti u procentima za svaku od opština na Kosovu:

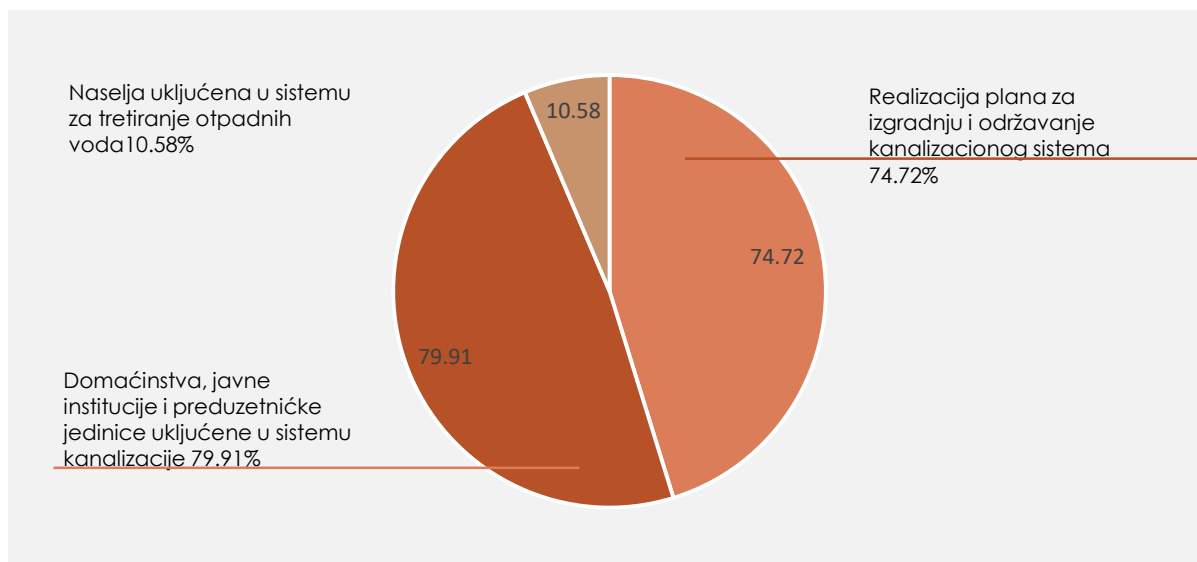

Slika 31 Uporedni podaci između opština u oblasti pijaće vode

Prema gornjoj slici, primećujemo da je 7 opština prijavilo proširenje mreže pijaće vode na 100% domaćinstava, javnih institucija i poslovnih privreda, dok 3 opštine koje imaju manji procenat su Gračanica, Partesh, Ranillug itd.

Oblast 13 – Kanalizacija

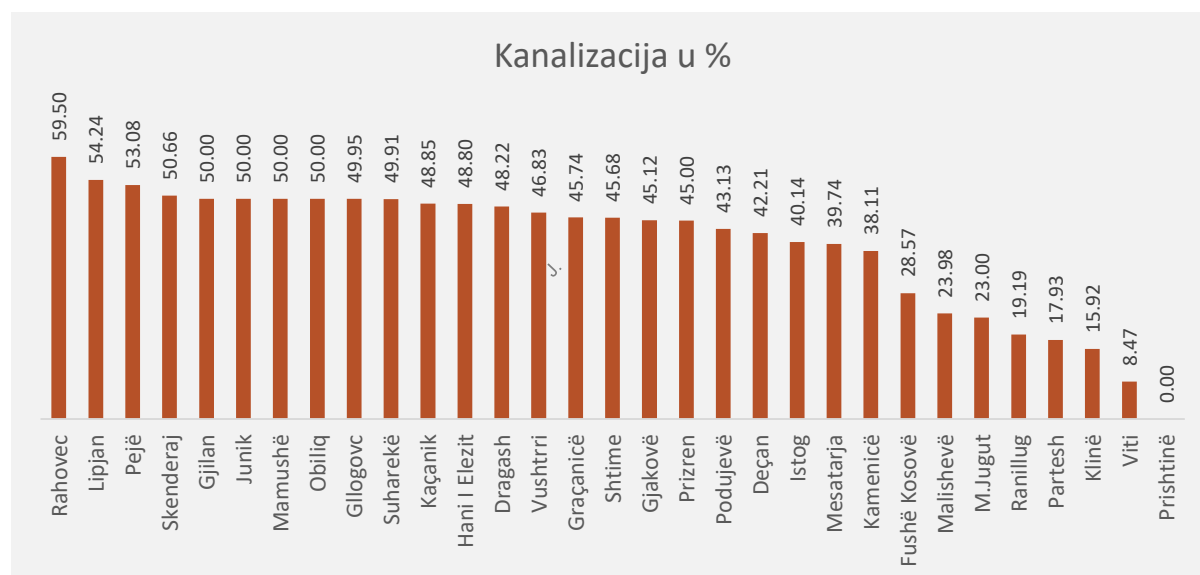
Ova oblast meri uključenost domaćinstava, preduzeća i institucija u kanalizacioni sistem, kao i realizaciju opštinskih projekata kanalizacione mreže. Takođe, ovaj pokazatelj meri i uključenost naselja opštine u mrežu za prečišćavanje otpadnih voda kao jednog od veoma važnih faktora životne sredine, uslova života i javnog zdravlja. Ova oblast ima ukupni učinak od 39,74⁴%, za razliku od 2021. godine koja je iznosila 35,49%.

Slika 32 Pokazatelji učinka u oblasti kanalizacije

⁴ Na ukupan procenat je uticala niska stopa prečišćavanja otpadnih voda. Ova oblast je prilično specifična i potpuna dostignuća se mogu smatrati samo u slučajevima kada je upravljanje otpadnim vodama praćeno njihovim tretmanom kroz postrojenja. U 2019. godini ova oblast je proglašena nevažećim, jer nisu dati tačni podaci, čineći da se podaci smatraju ništavnim. Čak ni u onim opštinama u kojima je prijavljeno puštanje u rad sistema ili postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda nisu u potpunosti prijavljeni podaci o broju naselja uključenih u sisteme postrojenja.

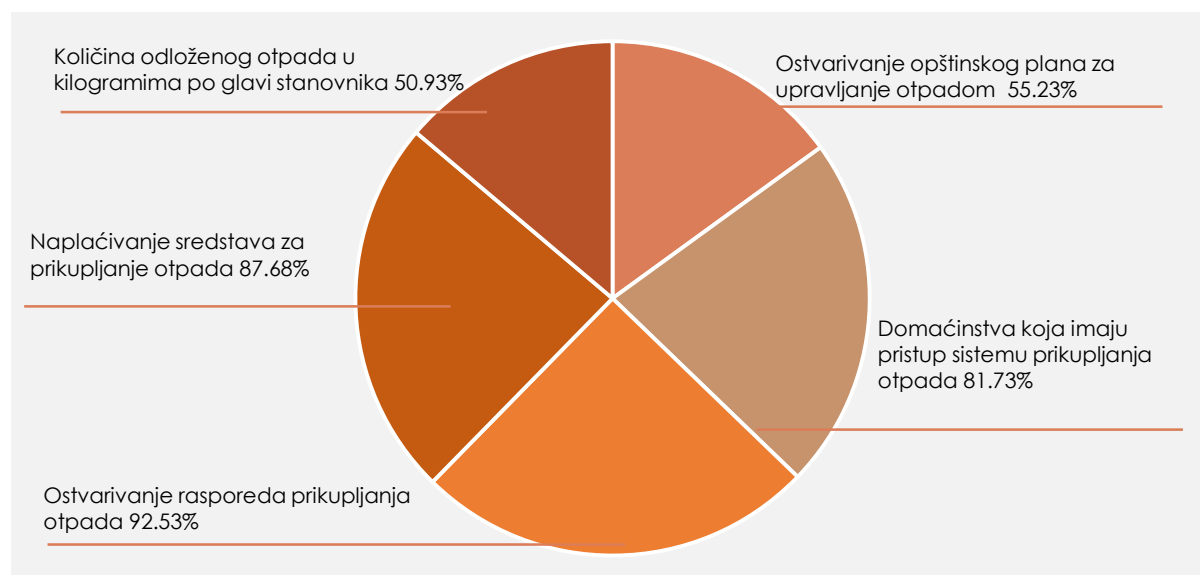
Prema podacima, oko 79,91% domaćinstava, javnih institucija i preduzeća je deklarirano uključeno u kanalizaciju, za razliku od 53,44% u 2021. godini. S druge strane, sprovođenje aktivnosti iz plana izgradnje i održavanja kanalizacije prijavljeno je da kanalizacija u sistemu iznosi 74,72%, za razliku od 60,10% u 2021. godini.

Slika 33 Uporedni podaci između opština u oblasti kanalizacije

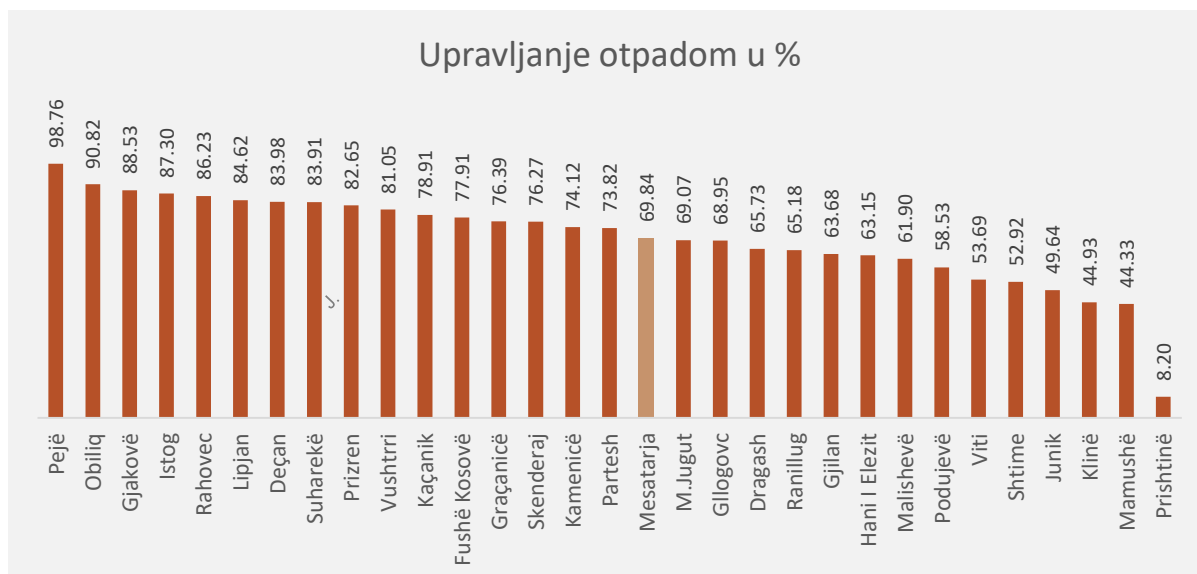
Oblast 14 – Upravljanje otpadom

Ova oblast meri prikupljanje i odlaganje otpada u opštini kao i naplatu prihoda po ispostavljenim fakturama za upravljanje otpadom. Ova oblast ima ukupni učinak od 69,84%.

Slika 34 Pokazatelji učinka u oblasti upravljanja otpadom

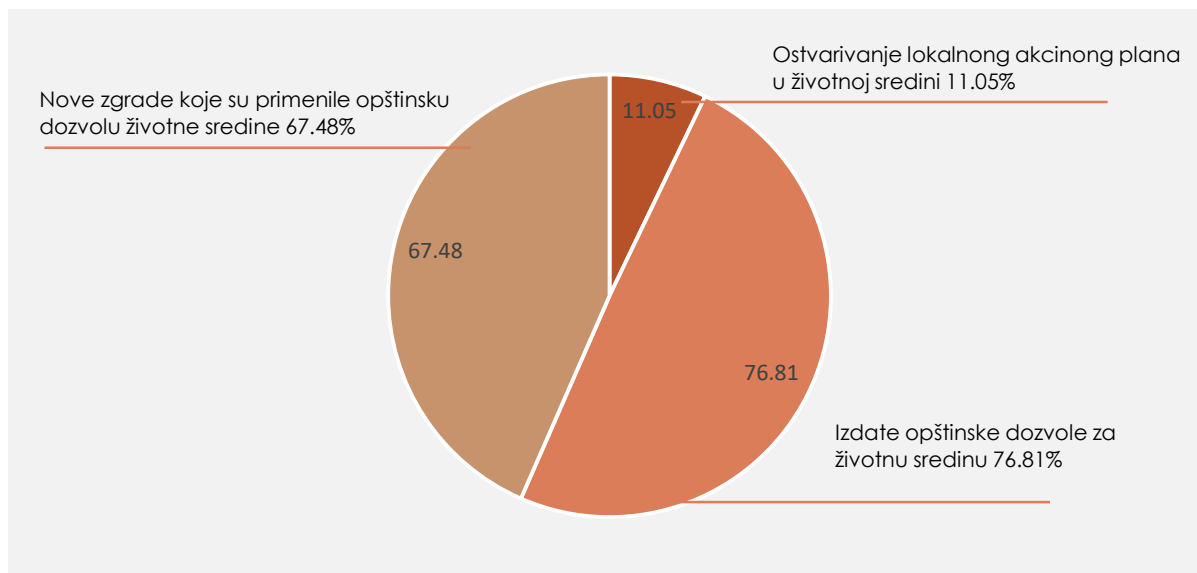
Prijavljeni podaci iz 2022. godine od opština pokazuju da su domaćinstva koja imaju pristup sakupljanju otpada na stopi od 81,73%. Ispostavlja se da je stopa naplate alata za sakupljanje otpada 87,68%. Dok je realizacija rasporeda prikupljanja otpada 92,53%, a količina odloženog otpada u kilogramima po glavi stanovnika je 50,93%, dok je realizacija opštinskog plana upravljanja otpadom 55,23%.

Slika 35 Uporedni podaci između opština u oblasti upravljanja otpadom

Oblast 15 – Zaštita životne sredine

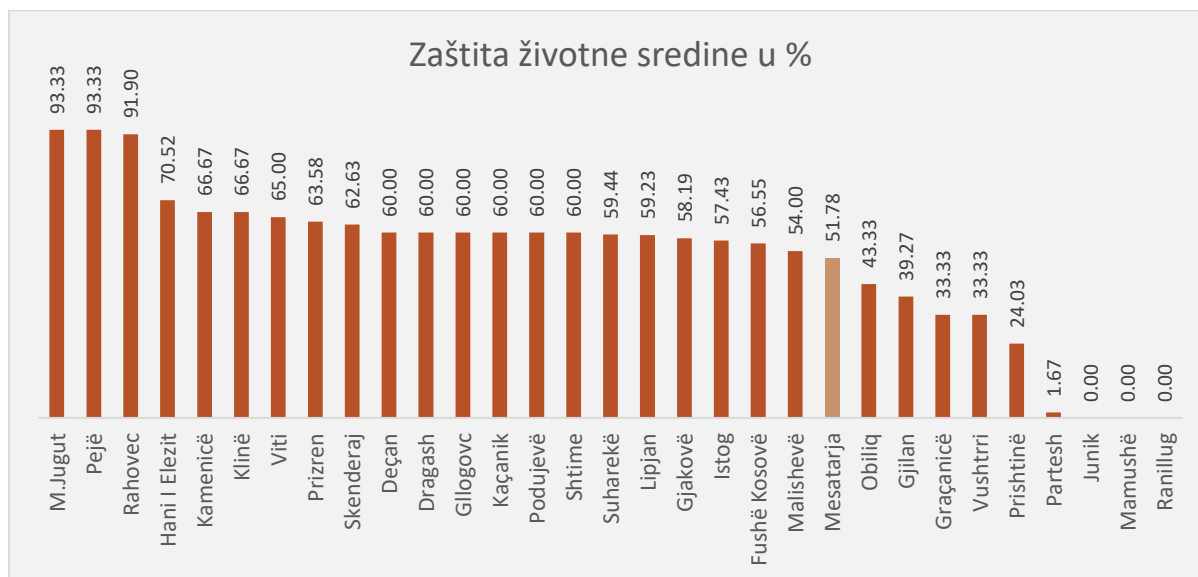
Ova oblast meri radnje nadležne opštine za zaštitu i očuvanje prirodne i životne sredine (urbane i ruralne) od oštećenja, degradacije ili zagađenja kao posledica ljudske delatnosti ili prirodnog uticaja. Ova oblast ima ukupni učinak od 51,78%.

Slika 36 Uporedni podaci iz oblasti životne sredine

Čini se da je sprovođenje ekološkog akcionog plana postignuto u obimu od 11,05%⁵. Izdate ekološke dozvole su u stopi od 76,81%, dok su novogradnje za koje su primenjene opštinske ekološke dozvole na prilično niskoj stopi od 67,48%.

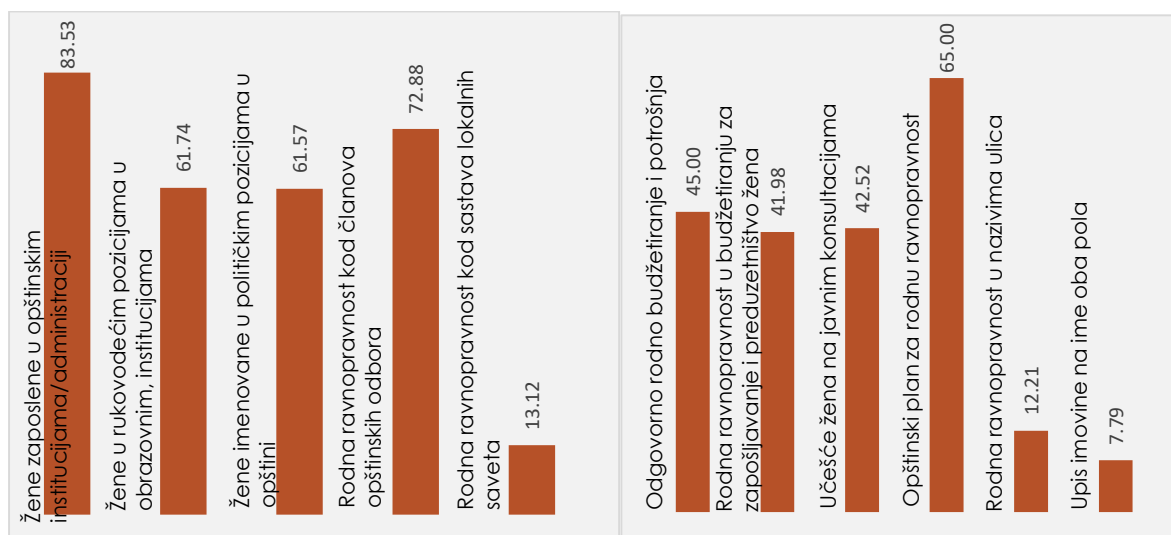
⁵ Većina opština nije dokazala da je izradila Lokalni plan za zaštitu životne sredine

Slika 37 Uporedni podaci iz oblasti životne sredine

Oblast 16 – Rodna zastupljenost

Rodna zastupljenost se meri šire u ovoj oblasti, uključujući pristup oba pola u programima društvenog i ekonomskog razvoja, kao i u opštinskim aktivnostima. Isto tako, pokazatelji mere stopu zastupljenosti oba pola u lokalnim institucijama, telima skupština opština itd. I pored napretka opština tokom godina u obezbeđivanju jednake zastupljenosti u telima skupština i opštinskim komisijama, podaci za pojedine pokazatelje minimiziraju procenat u ovoj oblasti, čineći ga prilično niskim, 39,06%. U nastavku je prikazana slika zastupljenosti polova prema pokazateljima:

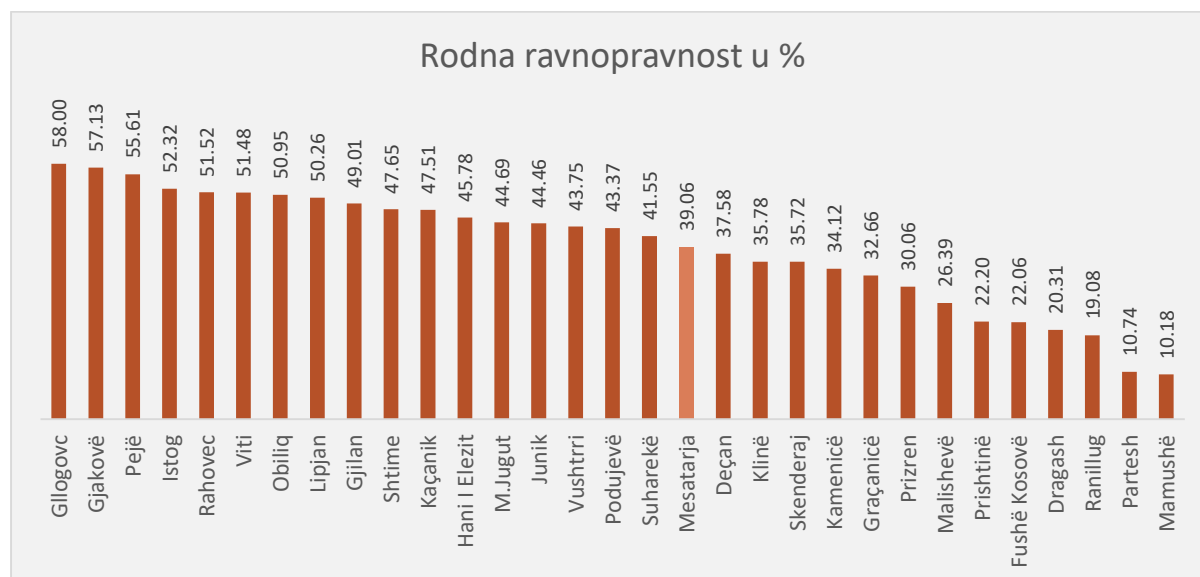

Slika 38 Procenat pokazatelja u oblasti ravnopravne rodne zastupljenosti

Prema podacima koje je prijavila 31 opština, nivo zaposlenih žena u opštinskim institucijama je 83,53% u odnosu na kriterijum 50x50. Isto tako, žene imenovane na političke funkcije dostigle su 61,57% zakonskog kriterijuma. Prema podacima o zastupljenosti žena na rukovodećim pozicijama u obrazovnim, zdravstvenim i kulturnim/sportskim institucijama, 61,74% ispunjenost zakonskog kriterijuma.

Rodna zastupljenost u opštinskim nazivima ulica je veoma niska, izražena sa 12,21%, kao i registracija imovine na ime žene ili dva pola (supružnici ili braća i sestre), prilično niska i iznosi 7,79%.

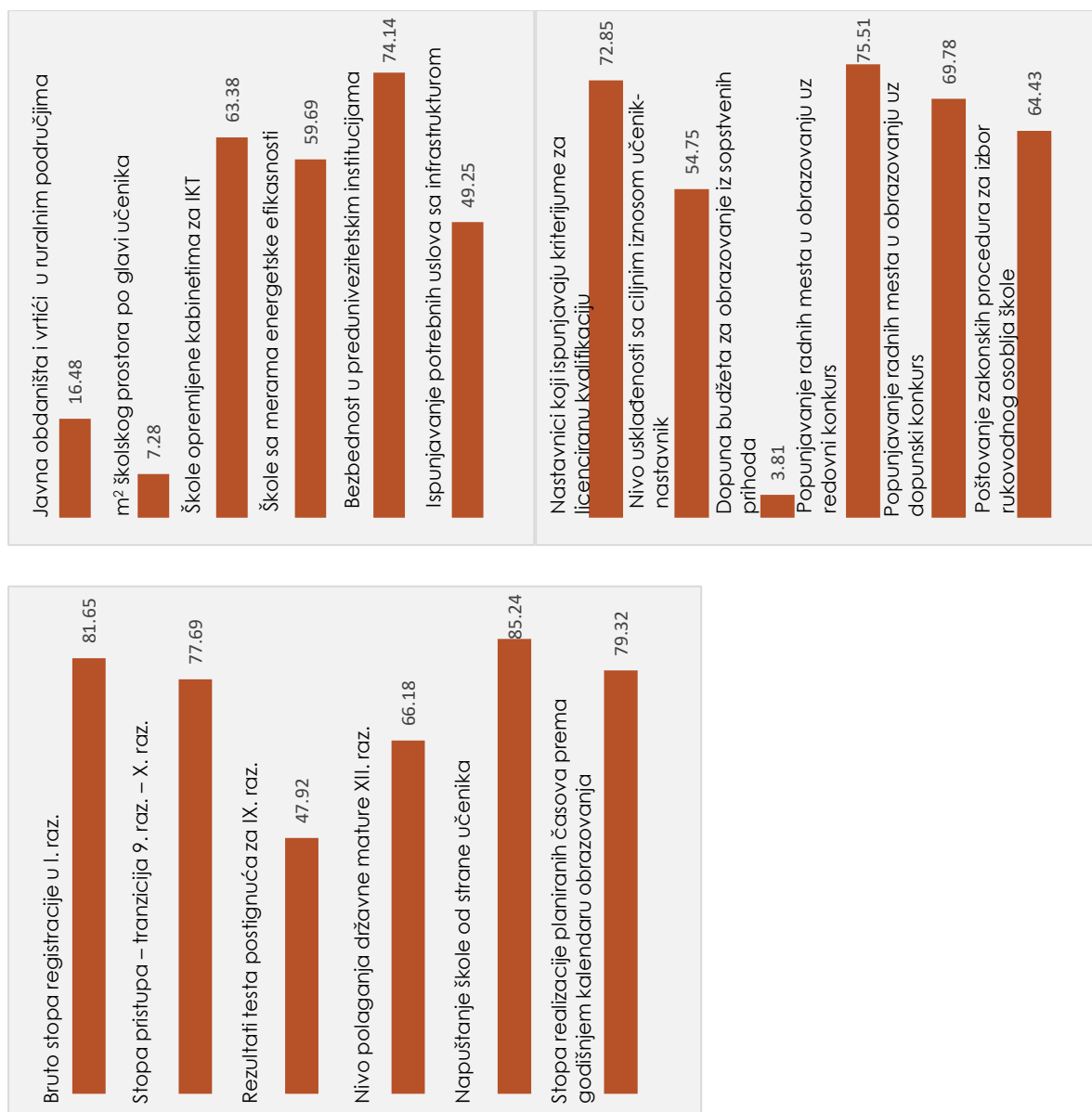
Rodno odgovorno budžetiranje i potrošnja ima vrednost od 45,00%. Pošto ovaj pokazatelj ima malu vrednost podrške opština, i dalje postoji velika potreba za obukom u ovom pravcu, kao i za volju opština da shvate značaj ovog pitanja. Ravnopravnost polova u programima zapošljavanja, subvencija i preduzetništva je na nivou od 41,98%.

Slika 39 Poređenja po opštinama u oblasti rodne ravnopravnosti

Oblast 17 – Preduniverzitetsko obrazovanje

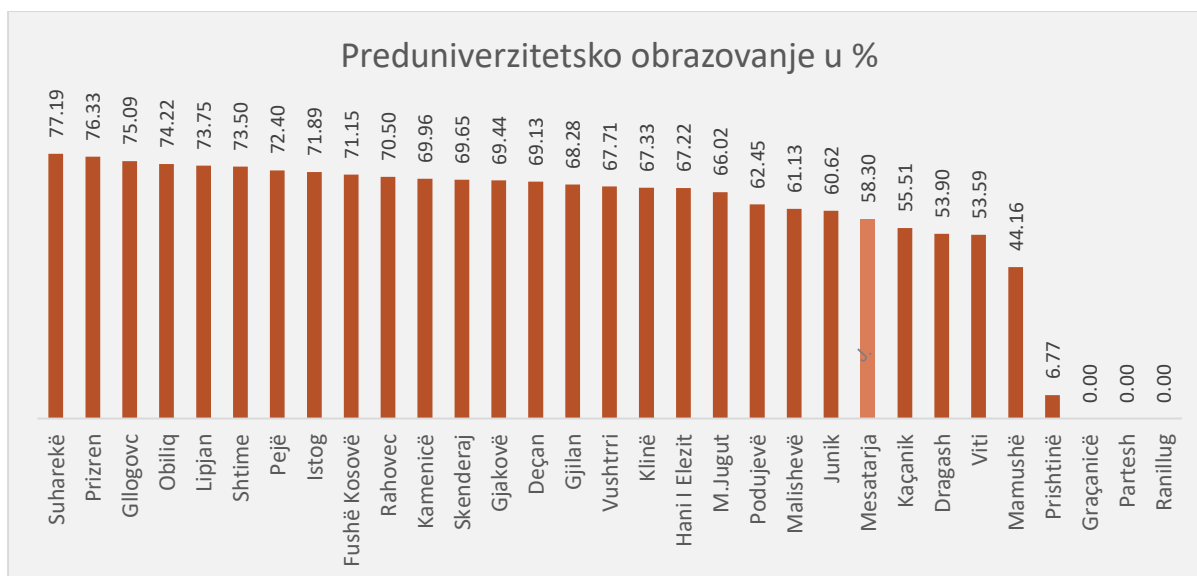
Ova oblast ima za cilj postizanje rezultata u vrtićima i školskim prostorima opremljenim internet kabinetima, merama energetske efikasnosti, regrutaciji obrazovnog osoblja, licenciranju nastavnika, alatima za konkretizaciju, školskoj opremi sa alatima za učenje, IKT kabinetima, kao i bezbednosnim uslovima u školi. Ova oblast ima ukupni učinak na nivou od 58,39%. Uopšteno govoreći, u pokazateljima obrazovanja, podaci koje su opštine prijavile nisu bili potpuni, tako da dobijeni procenti mogu predstavljati relativnu vrednost tačnosti.

Slika 40 Procenat pokazatelja u oblasti preduniverzitetskog obrazovanja na nivou zemlje

Oblast obrazovanja ima više pokazatelja, ali ćemo u gornjem grafikonu prikazati neke od pokazatelja prema procentima. Pokazatelj napuštanje škole od strane učenika, gde je prikazana inverzna stopa, ima zabeleženu vrednost od 85,24%, dok je bruto stopa upisa u prvi razred ispunjena na 81,65%. Dok je stopa realizacije časova planiranih godišnjim kalendarom obrazovanja ispunjena 79,32% i stopa prelaznog pristupa. Položeni nacionalni test mature ima vrednost od 66,18%, dok su nastavnici koji ispunjavaju kriterijume i imaju licenciranu kvalifikaciju izraženu u procentima 72,85%.

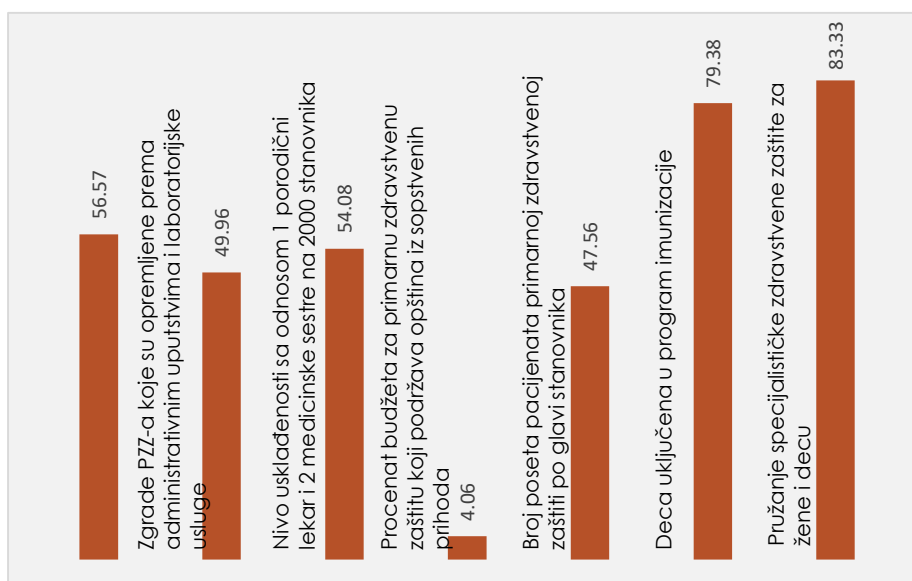
U pogledu zakonskih procedura za izbor rukovodećeg osoblja u školama, 9 direktora i zamenika, ispunjenost zakonskih kriterijuma ispunjena je sa 64,43%, kao i popunjavanje radnih mesta u obrazovanju po redovnom konkursu je ispunjena sa 75,51%.

Slika 41 Poređenja po opštinama u oblasti preduniverzitetskog obrazovanja

Oblast 18 – Primarna zdravstvena zaštita

Ova oblast meri infrastrukturu i prostore namenjene primarnom zdravstvu, dovoljne resurse i osoblje, kao i pružanje usluga sa opštinskog nivoa. Prema podacima opština, ova oblast ima nizak nivo učinka uopšte, ili 50,81%. U nastavku je prikazana slika sa procentom učinka prema pokazateljima u ovoj oblasti:

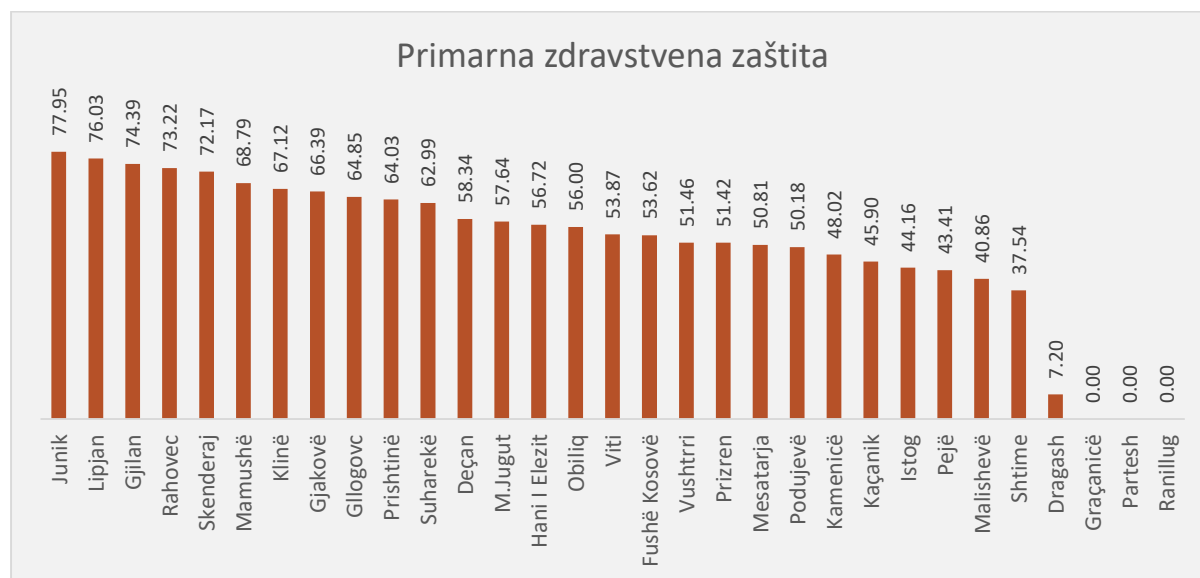

Slika 42 Procenat pokazatelja u oblasti primarnog zdravlja

Postoji mnogo pokazatelja iz ove oblasti, ali ćemo neke od ovih pokazatelja prikazati grafički, jer su prilično specifični i interesantniji za opštine. Pokazatelj, deca obuhvaćena programom imunizacije, dostigao je 79,38%, što je zadovoljavajući procenat, ali bi u narednim godinama trebalo da ide u trend rasta. Kao što je pružanje specijalističke zdravstvene zaštite žena i dece, ispunjeno sa 83,33%. Dok pokazatelji koji se odnose na podizanje nivoa infrastrukturnih uslova su sledeći: objekti PZZ-a koji su opremljeni prema administrativnim uputstvima i laboratorijskim uslugama su ispunjeni za 49,96%, dok m² prostora PZZ-a na 1000 stanovnika ima vrednost od 56,57%. Dok je stepen usklađenosti odnosa jedan porodični lekar i dve

medicinske sestre na 2000 stanovnika, na nivou opština dostigao 56,57, u odnosu na 2021. godinu od 41,96%, ili 14,61 više u 2022. godini.

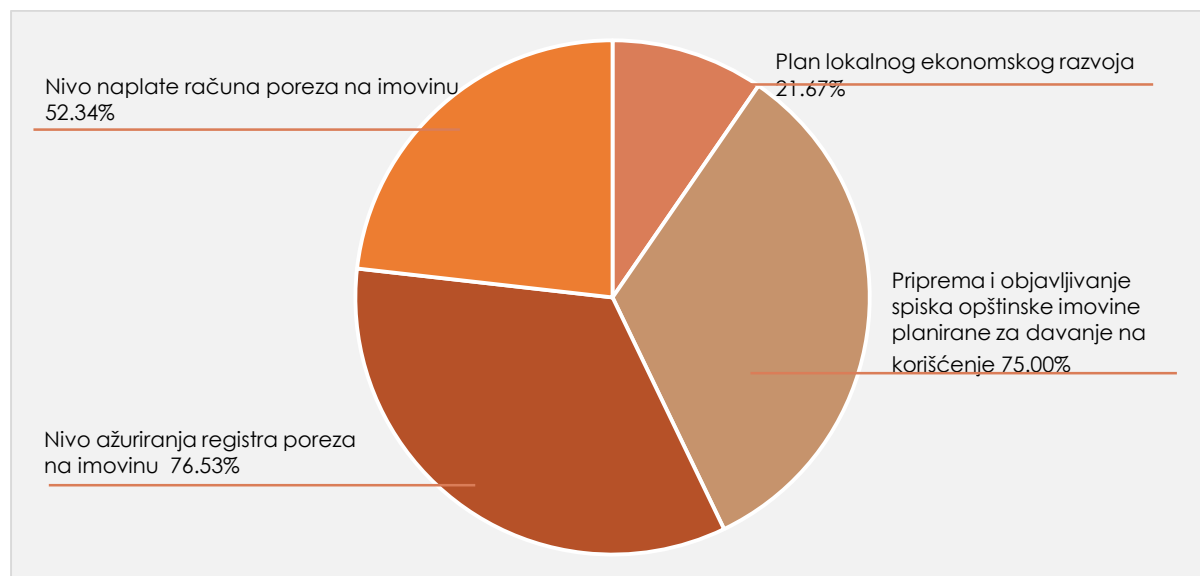
U nastavku je prikazan učinak oblasti u procentima za svaku od opština na Kosovu:

Slika 43 Poređenja po opštinama u oblasti primarnog zdravstva

Oblast 19 – Lokalni ekonomski razvoj

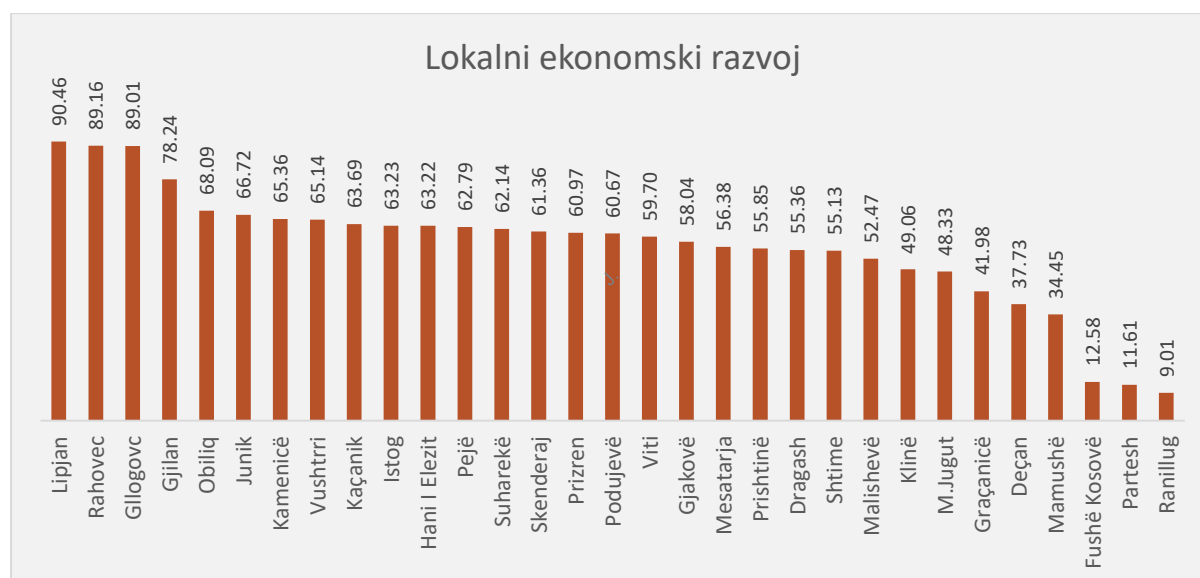
Ova oblast meri planirane i sprovedene aktivnosti za razvoj privredne aktivnosti na lokalnom nivou mobilizacijom opštinske imovine, redovnim ažuriranjem registra poreskih obveznika kao i visokom stopom naplate poreza na imovinu. Ova oblast ima ukupni učinak od 56,38% u 2022. godini, ili 44,55% u 2021. godini, ili veći od prošlogodišnjih 11,83%.

Slika 44 Pokazatelji u oblasti lokalnog ekonomskog razvoja

Oblast lokalnog ekonomskog razvoja predstavljena je sa 4 pokazatelja u gornjem grafikonu. Plan lokalnog ekonomskog razvoja ispunilo je 21,67% opština. U međuvremenu, nivo naplate fakture poreza na imovinu

bez dugovanja za kamate i kazni je ispunjen na 52,34%. Izrada i objavljivanje spiska opštinske imovine u upotrebi je ispunjeno na 75,00%. Dok je nivo ažuriranja registra poreza na imovinu ispunjen na 76,53% ili više nego u prethodnoj godini od 25,87%.

Slika 45 Poređenja po opštinama u oblasti lokalnog ekonomskog razvoja

Zaključci i preporuke

Procena opštinskog učinka za 2022. godinu donosi brojne nalaze za 19 oblasti opštinskih nadležnosti. U zaključcima ovog izveštaja ističe se veliki broj pitanja o kojima organi lokalne samouprave treba da vode računa i da ih tretiraju kao prioritet. U ovom delu izveštaja izdvajaju se neki od zaključaka i preporuka sa najvećom težinom u unapređenju opštinskih službi.

Izveštaj zaključuje da:

1. Procena učinka opština za 2022. godinu urađena je za 30 opština⁶. Neki od podataka koje su prijavile opštine sa srpskom većinom, u oblasti obrazovanja i zdravstva, a koji nisu odgovarali pružanju usluga prema pozitivnom zakonodavstvu Republike Kosovo, proglašeni su ništavnim i primenjena je vrednost učinka od 0%. Merenje i ocenjivanje učinka je zakonska obaveza svih opština, koje moraju da odgovore na zahteve za informacijama u skladu sa Zakonom o lokalnoj samoupravi i Uredbom o Sistemu upravljanja učinkom opština.
2. Opštine moraju da obrate pažnju na sve podatke predstavljene za izveštavanje, tako da dobijene vrednosti predstavljaju što objektivniju procenu učinka za svaki pokazatelj. Dokumentovanje podataka je neophodan uslov. Tokom pripreme podataka i informacija, opštine moraju pripremiti dosije za svaku oblast.
3. Proces obezbeđivanja kvaliteta je identifikovao niz netačnih podataka, koji su u velikom broju slučajeva proglašeni nevažećim, osim kada je urađena njihovo dokumentovanje. U budućnosti se mora povećati kvalitet izveštavanja, kako bi izveštavanje bilo fer, tačno, objektivno i predstavljalo najrealnije stanje učinka opština.
4. Učinak je kategorisan u dve grupe sa pokazateljima koji odražavaju radnje opština u smislu dobrog upravljanja i pružanja usluga. U okviru grupe pokazatelja upravljanja, administrativne usluge su na prvom mestu, iako bi lokalne vlasti trebalo da se ozbiljno bave pokazateljem koji odražava rezultate javnih konsultacija. 33.12% opština je počelo sa izradom ovih izveštaja (Gnjilane, Glogovac, Elez Han, Junik, Kačanik, Kamenica, Klina, Lipljan, Mališevo, Južna Mitrovica, Obilić, Peć, Podujevo, Prizren, Orahovac, Srbica, Suva Reka, Podujevo, Orahovac). Izveštaji o procesima javnih konsultacija treba da se sastavljaju kako bi se podstaklo učešće građana u kreiranju politike i dobijanje njihovog mišljenja o javnim pitanjima.
5. Prisustvo građana na javnim konsultacijama i dalje je nisko. Opštine moraju koristiti efikasne tehnike i alate za podsticanje učešća građana u procesima donošenja odluka.
6. Nizak učinak se pokazao u oblasti rodne zastupljenosti. Opštine moraju preduzeti radnje da povećaju broj žena u odlučivanju, političkim pozicijama i u lokalnim savetima. Isto tako, treba unaprediti plansku i finansijsku dokumentaciju, uzimajući za osnovu rodni element.
7. Deo opština je započeo onlajn primenu administrativnih usluga, učinak u ovom segmentu treba poboljšati, kako bi se podigla efikasnost usluga i po što nižim troškovima. Ove usluge se moraju primeniti u svim opštinama i za veći broj usluga, uključujući onlajn prijavu za građevinske dozvole, ekološke dozvole, plaćanje poreza na imovinu ili račune za komunalne usluge itd.
8. Podaci o ravnopravnosti u zapošljavanju i socijalnim uslugama pokazuju da opštinske direkcije treba da ulože napore da u politike zapošljavanja uključe sve kategorije kojima je potrebna. Takođe, treba povećati efikasnost u proceni porodica u socijalnom stanovanju, tako da objekte socijalnog stanovanja koriste porodice u potrebi i da se vrši potpuni pregled podnetih zahteva;

6 Opštine: Uroševac, Novo Brdo, Štrpce, Zubin Potok, Leposavić, Zvečan, Severna Mitrovica, Klokot.

9. Prostorno planiranje zahteva opsežniju obradu da bi se sve potrebne površine uredile detaljnim regulacionim planovima ili zonskim mapama. Podaci govore o prilično niskom stepenu ovih planova, koji su veoma važni za uređenje opštine;
10. Putna infrastruktura mora biti završena, kako u pogledu asfaltiranja puteva, tako i prateće infrastrukture uključujući trotoare i javnu rasvetu. Opštine treba da povećaju kvalitet podataka o stepenu asfaltiranja puteva, trotoara, njihovoj rasveti, a posebno podataka o biciklističkim stazama. Takođe, potrebno je bolje planiranje letnjeg i zimskog održavanja lokalnih puteva, kako bi pokrivenost ovom uslugom bila potpuna.
11. 7.38% podataka za biciklističke staze u urbanim sredinama je vrednost koja pokazuje da opštine treba da rade na unapređenju putne infrastrukture kroz stvaranje biciklističkih staza.
12. Tokom procesa planiranja budžeta, opštine moraju sastaviti i formulisati rodno odgovorni deo budžeta prema zakonskim kriterijumima. Lokalne politike treba da procene uticaj na pol, tako da se finansijska sredstva dodeljuju proporcionalno za oba pola. Potrebna je veća promocija rodne politike u lokalnim savetima. Opštine moraju izraditi planove za rodnu ravnopravnost. Takođe, kriterijum rodne ravnopravnosti treba ojačati u okviru postavljenih političkih funkcija, kao i promovisati pravo na upis imovine na oba pola, koje je prilično nisko.
13. Opštine treba da počnu da ulažu u obdaništa/vrtiće u ruralnim sredinama gde postoji potreba, zbog značaja ovih ustanova u ranom razvoju dece.
14. Opštinske direkcije za obrazovanje trebalo bi da planiraju da škole ispunjavaju uslove prateće infrastrukture, mere energetske efikasnosti, kao i da budu u većoj meri opremljene internet kabinetima. Stvaranje školskih prostora, posebno u urbanim sredinama, zahteva poseban tretman kako bi se eliminisala nastava u više smena i primena celodnevne nastave. I u oblasti obrazovanja potrebno je povećati kvalitet izveštavanja i tačnost podataka.
15. Formalno planiranje lokalnog ekonomskog razvoja trebalo bi da se proširi na opštine. Opštine moraju izraditi planove lokalnog ekonomskog razvoja. Izveštavanje o sprovođenju ovakvih planova trebalo bi da bude tema rasprave u skupštinama opština, kako bi se aktivnosti u ovoj oblasti lakše sprovodile i rangirale prema zahtevima većine.
16. Opštine treba podsticati da poštuju zakonska pravila, u cilju podizanja kvaliteta izveštavanja i podizanja kvaliteta referenciranja u pogledu adekvatnih dokumenata za konkretna pitanja.
17. Sve opštine u Republici Kosovo treba da budu obaveštene da je, učinak kao instrument pored toga što je mogućnost za dobijanje sredstava, to je i zakonska obaveza da se primenjuje potpuno izveštavanje za sve pokazatelje.

Prilog: Procenat pokazatelja po oblastima

Javne administrativne usluge	1.1.1	Administrativni zahtevi razmotreni tokom godine	93.06
	1.1.2	Administrativni zahtevi razmotreni u zakonskim rokovima. Administrativni zahtevi razmotreni u zakonskim rokovima	96.66
	1.1.4	Administrativne usluge koje opština pruža elektronskim putem	74.40
		Administrativne usluge koje opština pruža elektronskim putem	
Opštinska transparentnost	2.1.1	Sednice skupštine su objavljene i emitovane uživo na mreži Sednice skupštine su objavljene i emitovane uživo na mreži	81.74
	2.1.2	Stepen pristupa javnim dokumentima građana Stepen pristupa javnim dokumentima građana	93.54
	2.1.3	Ispunjavanje kriterijuma zvaničnog sajta opštine Ispunjavanje kriterijuma zvaničnog sajta opštine	83.33
	2.1.4	Objavljivanje akata usvojenih u Skupštini opštine, na zvaničnom sajtu opštine Objavljivanje akata usvojenih u Skupštini opštine, na zvaničnom sajtu opštine	91.12
		Objavljivanje akata opšteg karaktera, odobrenih od predsednika opštine, na zvaničnoj internet stranici opštine Objavljivanje akata opšte prirode, odobrenih od predsednika opštine, na zvaničnoj internet stranici opštine	77.86
	2.2.1	Objavljivanje dokumenata za planiranje i rashode budžeta Objavljivanje dokumenata za planiranje i rashode budžeta	85.33
	2.2.2	Objavljivanje dokumenata i ugovora o javnim nabavkama Objavljivanje dokumenata i ugovora o javnim nabavkama	86.76
Opštinska odgovornost	3.1.1	Objavljivanje obaveštenja za održavanje 2 javna skupa Objavljivanje obaveštenja za održavanje 2 javna skupa	71.67
	3.1.2	Učešće građana u javnim konsultacijama Učešće građana u javnim konsultacijama	32.47
	3.1.3	Opštinski akti i dokumenti lokalne politike konsultovani sa javnošću Opštinski akti i dokumenti lokalne politike konsultovani sa javnošću	58.94
	3.1.4	Javne rasprave za SOT i opštinski budžet Javne rasprave za SOT i opštinski budžet	90.13
	3.1.5	Objavljivanje izveštaja o procesima javnih konsultacija Objavljivanje izveštaja o procesima javnih konsultacija	33.12
	3.1.6	Lokalni saveti koji su održavali najmanje 6 sastanaka godišnje	40.62
	3.2.1	Blagovremeno usvajanje predloga godišnjeg budžeta opštine Blagovremeno usvajanje predloga godišnjeg budžeta opštine	85.00
		Rasprava o tromesečnim budžetskim izveštajima Skupštine opštine Rasprava o tromesečnim budžetskim izveštajima Skupštine opštine	73.33
	3.2.2		
	3.2.3	Diskusija o izveštaju o radu opštine od strane skupštine opštine za prethodnu godinu	60.00
	3.2.4	Rasprava o izveštaju eksternog revizora i akcionom planu za adresiranje preporuka u Skupštini opštine Rasprava o izveštaju eksternog revizora i akcionom planu za adresiranje preporuka u Skupštini opštine	75.00
	3.2.5	Rasprava o izveštaju internog revizora i akcionom planu u Skupštini opštine Rasprava o izveštaju internog revizora i akcionom planu u Skupštini opštine	30.00
	3.2.6	Skupštinska sednica uz učešće predsednika opštine Skupštinska sednica uz učešće predsednika opštine	71.15
	3.3.1	Stepen realizacije plana nabavki Stepen realizacije plana nabavki	89.82

	3.3.2	Nivo uplata obrađenih u zakonskom roku od 30 dana	59.31
	3.3.3	Nivo adresiranja preporuka Nacionalne kancelarije za reviziju Nivo adresiranja preporuka Nacionalne kancelarije za reviziju	46.67
	3.4.1	Izveštavanje godišnjeg plana integriteta pred Skupštinom opštine Izveštavanje godišnjeg plana integriteta pred Skupštinom opštine	43.33
	3.5.1	Sprovođenje šeme distribucije vrednovanja radnih mesta za državne službenike	72.17
	3.5.3	Ugovori o posebnim uslugama su u skladu sa zakonskim okvirom Suspenzija opštinskih službenika u vezi sa aktima-optužbi pokrenutih protiv njih	93.33
Jednakost u zapošljavanju, socijalnim i porodičnim uslugama	4.1.1	Zaposleni sa posebnim potrebama u opštinskim institucijama Zaposleni sa posebnim potrebama u opštinskim institucijama	27.85
	4.1.2	Zaposleni iz nevećinskih zajednica Zaposleni iz nevećinskih zajednica	53.23
	4.2.1	Porodice u potrebi kojima je obezbeđeno stanovanje i stvoreni uslovi za napuštanje socijalnog stanovanja Porodice u potrebi kojima je obezbeđeno stanovanje i stvoreni su uslovi za napuštanje socijalnog stanovanja	69.13
	4.2.2	Deca kojoj je potrebno sklonište kojima je obezbeđen porodični smeštaj Deci kojoj je potrebno sklonište kojima je obezbeđen porodični smeštaj	90.99
Kultura, omladina i sport	5.1.1	Prostor za sportske aktivnosti po broju stanovnika Prostor za sportske aktivnosti po broju stanovnika	80.33
	5.2.1	Kulturne, omladinske i sportske aktivnosti organizovane iz opštinskog budžeta Kulturne, omladinske i sportske aktivnosti organizovane iz opštinskog budžeta	87.01
Upravljanje katastrofama	6.1.1	Stepen realizacije opštinskog plana za upravljanje katastrofama Stepenn realizacije opštinskog plana za upravljanje katastrofama	22.75
	6.1.2	Intervencije za zaštitu od katastrofa Intervencije za zaštitu od katastrofa	81.28
Prostorno planiranje	7.1.1	Površina teritorije opštine obuhvaćena regulacionim planovima (detaljnim) Površina teritorije opštine obuhvaćena regulacionim planovima (detaljnim)	26.42
	7.2.1	Razmatrani zahtevi za građevinske dozvole Razmatrani zahtevi za građevinske dozvole	87.91
	7.2.2	Pregledane nove zgrade Pregledane nove zgrade	78.39
	7.2.3	Novi objekti sa građevinskom dozvolom Novi objekti sa građevinskom dozvolom	86.67
Javni prostori	8.1.1	Površina javnih zelenih površina u m ² po stanovniku Površina javnih zelenih površina u m ² po stanovniku	24.32
	8.1.2	Površina javnih površina koje se redovno održavaju Površina javnih površina koje se redovno održavaju	51.39
	8.1.3	Javni prostori opremljeni javnom rasvetom Javni prostori opremljeni javnom rasvetom	67.80
Putna infrastruktura	9.1.1	Lokalni asfaltirani putevi Lokalni asfaltirani putevi	76.99
	9.1.2	Lokalni putevi održavani tokom letnje sezone Lokalni putevi održavani tokom letnje sezone	57.45
	9.1.3	Lokalni putevi održavani tokom zimske sezone Lokalni putevi održavani tokom zimske sezone	62.21
	9.2.1	Dužina lokalnih puteva opremljenih trotoarima Dužina lokalnih puteva opremljenih trotoarima	24.28
	9.2.2	Dužina lokalnih puteva opremljenih javnom rasvetom Dužina lokalnih puteva opremljenih javnom rasvetom	47.67

	9.2.3	Dužina lokalnih puteva opremljenih vertikalnim i horizontalnim oznakama Dužina lokalnih puteva opremljenih vertikalnim i horizontalnim oznakama	59.64
	9.2.4	Putevi u urbanom području sa biciklističkom stazom Putevi u urbanom području sa biciklističkom stazom	7.38
	9.2.5	Preasfaltirani lokalni putevi Preasfaltirani lokalni putevi	83.73
Javni prevoz	10.1.1	Sprovođenje opštinskog plana za lokalni javni prevoz Sprovođenje opštinskog plana za lokalni javni prevoz	12.21
	10.1.2	Naselja uključena u lokalni javni prevoz Naselja uključena u lokalni javni prevoz	69.31
	10.1.3	Označena stajališta za vozila javnog prevoza Označena stajališta za vozila javnog prevoza	60.72
Javni parking	11.1.1	Broj parkinga za parkiranje motornih vozila Broj parkinga za parkiranje motornih vozila	31.70
	11.1.2	Parking mesta za motorna vozila na teritoriji opštine Parking mesta za motorna vozila na teritoriji opštine	13.05
	11.1.3	Parking mesta predviđena za taksi vozila Parking mesta predviđena za taksi vozila	69.28
	11.1.4	Broj parking mesta sa parking mestima rezervisanim za osobe sa invaliditetom Broj parking mesta sa parking mestima rezervisanim za osobe sa invaliditetom	59.71
Pijaća voda	12.1.1	Sprovođenje plana izgradnje i održavanja sistema vodosnabdevanja	68.40
	12.1.2	Domaćinstva, javne institucije i poslovne jedinice uključene u vodovodni sistem	80.80
Kanalizacija	13.1.1	Realizacija plana izgradnje i održavanja kanizacionog sistema Realizacija plana izgradnje i održavanja kanizacionog sistema	74.72
	13.1.2	Domaćinstva, javne institucije i poslovne jedinice uključene u kanizacioni sistem Domaćinstva, javne institucije i poslovne jedinice uključene u kanizacioni sistem	79.91
	13.2.1	Naselja uključena u sistem za prečišćavanje otpadnih voda	10.58
Upravljanje otpadom	14.1.1	Sprovođenje opštinskog plana upravljanja otpadom Sprovođenje opštinskog plana upravljanja otpadom	55.23
	14.1.2	Domaćinstva koja imaju pristup sistemu za sakupljanje otpada Domaćinstva koja imaju pristup sistemu za sakupljanje otpada	81.73
	14.2.1	Sprovođenje rasporeda odlaganja smeća Sprovođenje rasporeda odlaganja smeća	92.53
	14.2.2	Naplata sredstava za sakupljanje otpada Naplata sredstava za sakupljanje otpada	87.68
	14.3.1	Količina odloženog otpada u kilogramima po stanovniku Količina odloženog otpada u kilogramima po stanovniku	50.93
Zaštita životne sredine	15.1.1	Sprovođenje lokalnog akcionog plana u životnoj sredini Sprovođenje lokalnog akcionog plana u životnoj sredini	11.05
	15.1.2	Izdate opštinske ekološke dozvole Izdate opštinske ekološke dozvole	76.81
	15.1.3	Nove zgrade za koje je primenjena opštinska ekološka dozvola Nove zgrade za koje je primenjena opštinska ekološka dozvola	67.48
	15.1.3		
Rodna zastupljenost	16.1.1	Žene zaposlene u institucijama/opštinskoj upravi Žene zaposlene u institucijama /opštinskoj upravi	83.53
	16.1.2	Žene na rukovodećim pozicijama u obrazovnim, zdravstvenim i kulturnim/sportskim institucijama Žene na rukovodećim pozicijama u obrazovnim, zdravstvenim i kulturnim/sportskim institucijama	61.74
	16.1.3	Žene imenovane na političke funkcije u opštini Žene imenovane na političke funkcije u opštini	61.57

	16.1.4	Rodna ravnopravnost među članovima opštinskih odbora Rodna ravnopravnost među članovima opštinskih odbora	72.88
	16.1.5	Rodna ravnopravnost u sastavu mesnih saveta Rodna ravnopravnost u sastavu mesnih saveta	13.12
	16.2.1	Rodno odgovorno budžetiranje i potrošnja Rodno odgovorno budžetiranje i potrošnja	45.00
	16.2.2	Rodna ravnopravnost u budžetiranju za zapošljavanje i preduzetništvo žena Rodna ravnopravnost u budžetiranju za zapošljavanje i preduzetništvo žena	41.98
	16.2.3	Učešće žena u javnim konsultacijama Učešće žena u javnim skupovima	42.52
	16.2.4	Opštinski plan za rodnu ravnopravnost Opštinski plan za rodnu ravnopravnost	65.00
	16.3.1	Rodna ravnopravnost u nazivima ulica Rodna ravnopravnost u nazivima ulica	12.21
	16.3.2	Upis vlasništva na ime oba pola Upis vlasništva na ime oba pola	7.79
		Javna obdaništa i vrtići u seoskim sredinama na 10.000 stanovnika Javna obdaništa i vrtići u seoskim sredinama na 10.000 stanovnika	16.48
Preduniverzitetsko obrazovanje	17.1.1		
	17.1.2	m ² školskog prostora po učeniku – gradski i seoski m ² prostora po učeniku – gradski i seoski	7.28
	17.1.3	Škole opremljene IKT kabinetima (Informaciona i računarska tehnologija) Škole opremljene IKT kabinetima	63.38
	17.1.4	Škole sa merama energetske efikasnosti Škole sa merama energetske efikasnosti	59.69
	17.1.5	Bezbednost u ustanovama preduniverzitetskog obrazovanja Bezbednost u ustanovama preduniverzitetskog obrazovanja	74.14
	17.1.6	Ispunjavanje potrebnih uslova sa infrastrukturuom, opremom i alatima u ustanovama preduniverzitetskog obrazovanja Ispunjavanje potrebnih uslova sa infrastrukturuom, opremom i alatima u ustanovama preduniverzitetskog obrazovanja	49.25
	17.2.1	Nastavnici koji ispunjavaju kriterijume za licenciranu kvalifikaciju Nastavnici koji ispunjavaju kriterijume za licenciranu kvalifikaciju	72.85
	17.2.2	Nivo usklađenosti sa ciljnim odnosom učenik-nastavnik - gradsko i ruralno Nivo usklađenosti sa odnosom učenik-nastavnik - gradsko i ruralno	54.75
	17.2.3	Dopuna budžeta za obrazovanje iz sopstvenih primanja Dopuna budžeta za obrazovanje iz sopstvenih primanja	3.81
	17.2.4	Popunjavanje upražnjenih mesta u obrazovanju redovnim konkursom Popunjavanje upražnjenih mesta u obrazovanju redovnim konkursom	75.51
	17.2.5	Popunjavanje radnih mesta u obrazovanju dopunskim konkursom Popunjavanje upražnjenih mesta u obrazovanju dopunskim konkursom	69.78
	17.2.6	Usklađenost sa zakonskim procedurama za izbor rukovodećeg osoblja škole (direktori i zamenici direktora) Usklađenost sa zakonskim procedurama za izbor rukovodećeg osoblja škole (direktori i zamenici direktora)	64.43
	17.3.2	Bruto stopa upisa u 1. Razred Bruto stopa upisa u 1. razred	81.65
	17.3.3	Nivo pristupa – prelaz iz 9. razreda u 10. razred Nivo pristupa – prelaz iz 9. razreda u 10. razred	77.69
	17.3.4	Rezultati testa postignuća za 9. razred Rezultati testa postignuća za 9. razred	47.92
	17.3.5	Polaganje nacionalne mature 12. razreda (podela prema polu) Polaganje nacionalne mature 12. razreda (podela prema polu)	66.18
	17.3.7	Napuštanje škole od strane učenika (inverzna stopa) Napuštanje škole od strane učenika (inverzna stopa)	85.24

	17.3.8	Stopa realizacije časova planiranih godišnjim kalendarom obrazovanja Stopa realizacije časova planiranih godišnjim kalendarom obrazovanja	79.32
Primarna zdravstvena zaštita	18.1.1	m ² KPS prostora na 10.000 stanovnika m ² KPS prostora na 10.000 stanovnika	56.57
	18.1.2	Objekti PZZ-a koji su opremljeni prema administrativnim uputstvima i laboratorijske usluge Objekti PPZ-a koji su opremljeni prema administrativnim uputstvima i laboratorijske usluge	49.96
	18.2.1	Stopa ispunjenosti odnosa 1 porodični lekar i 2 medicinske sestre na 2000 stanovnika Stopa ispunjenosti odnosa 1 porodični lekar i 2 medicinske sestre na 2000 stanovnika	54.08
	18.2.2	Procenat budžeta za primarnu zdravstvenu zaštitu koju podržavaju opštine iz sopstvenih prihoda Procenat budžeta za primarnu zdravstvenu zaštitu koju podržavaju opštine iz sopstvenih prihoda	4.06
	18.3.1	Broj poseta pacijenata primarnoj zdravstvenoj zaštiti po glavi stanovnika Broj poseta pacijenata primarnoj zdravstvenoj zaštiti po glavi stanovnika	47.56
	18.3.2	Deca uključena u program imunizacije Deca uključena u program imunizacije	79.38
	18.3.3	Pružanje specijalizovane zdravstvene zaštite za žene i decu Pružanje specijalizovane zdravstvene zaštite za žene i decu	83.33
Lokalni ekonomski razvoj	19.1.1	Plan lokalnog ekonomskog razvoja Plan lokalnog ekonomskog razvoja	21.67
	19.1.2	Priprema i objavljivanje spiska opštinskih imovina planiranih za davanje na korišćenje Priprema i objavljivanje spiska opštinskih imovina planiranih za davanje na korišćenje	75,00
	19.1.3	Nivo ažuriranja registra poreza na imovinu Nivo ažuriranja registra poreza na imovinu	76.53
	19.1.4	Nivo naplate računa poreza na imovinu (bez duga, kamata, kazni) Nivo naplate računa poreza na imovinu (bez duga, kamata, kazni)	52.34

